Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 3,50

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἑξάμηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία φράγκα γαλλικὰ 60, ἑξάμηνη 35 καὶ τρίμηνη 20.
ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησία δολλάρια 4, ἑξάμηνη 2 καὶ τρίμηνη 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 39ος | *Ἀθῆναι 20 Φεβρουαρίου 1932* | *Ἔτος 54ον.—Ἀριθ. 12*

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARK TWAIN

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο. —

Τὸ βασιλόπουλο τὴν κοίταξε καὶ τῆς εἶπε μὲ συμπάθεια.

— Ὁ γιός σου εἶναι πολὺ καλὰ στὴν ὑγεία του καὶ δὲν ἔχει χάσει διόλου τὸ μυαλό του, καλή μου γυναίκα. Ἡσύχασε! Πηγαίνετέ με στὸ παλάτι ὅπου βρίσκεται ὁ πατέρας μου ὁ βασιλιάς, καὶ θὰ σοῦ τὸν δώσῃ πίσω ἀμέσως.

— Ὁ πατέρας σου ὁ βασιλιάς; ἄχ, παιδί μου, πάρε αὐτὸν τὸν λόγο πίσω! Μπορεῖ νὰ σοῦ στοιχίσῃ τὴ ζωή σου καὶ νὰ ρίξῃ ὅλους τοὺς δικούς σου στὴν καταστροφή. Γιὰ κοίταξέ με καλά· δὲν εἶμαι ἡ ἄμοιρη ἡ μάννα σου ποὺ σ' ἀγαπάει;

Ὁ πρίγκιπας κούνησε τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε:

— Πολὺ λυπᾶμαι ποὺ θὰ σὲ στενοχωρήσω, μὰ ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς δὲν σὲ ἔχω ξαναϊδεῖ ποτέ μου ὥς τώρα.

Ἡ γυν[illegible] σωριάστηκε χάμω, σκέ[illegible]σε τὸ πρόσωπό της μὲ τὰ χέρια της κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ τόσο σπαραχτικά, ποὺ ἦταν στ' ἀλήθεια ἀξιολύπητη.

— Ἔμπρός, ἂς ἐξακολουθήσει ἡ διασκέδαση! φώναξε ὁ Κάντυ. Ἔ, ἐσεῖς! Νὰν καὶ Μπέττυ, δὲν ξέρετε πὼς δὲν ταιριάζει νὰ καθόσαστε ὅταν ὁ πρίγκιπάς σας εἶναι ὀρθός; Γονατιστές, παλιοκόριτσα! Πέστε καὶ προσκυνήστε τον!

Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ξέσπασε πάλι σὲ δυνατὰ γέλια. Τὰ κορίτσια ὅμως ἄρχισαν νὰ τὸν παρακαλοῦν δειλὰ γιὰ τὸν ἀδελφό τους.

— Ἄχ, πατέρα, ἄσ' τον νὰ πάῃ νὰ πέσῃ νὰ κοιμηθῇ. Μὲ τὸν ὕπνο θὰ τοῦ γιατρευτῇ ἡ μούρλια του. Ἄσ' τον, πατέρα! εἶπε ἡ Νάν.

— Σὲ παρακαλῶ πατέρα, ἄφησέ τον, εἶπε κι' ἡ Μπέττυ. Εἶναι πιὸ κουρασμένος ἀπὸ ἄλλοτε. Αὔριο θὰ εἶναι πάλι καλὰ καὶ θὰ βγῇ νωρὶς στὴ ζητιανιὰ καὶ δὲν θὰ γυρίσῃ πίσω μ' ἄδεια χέρια.

Τὰ λόγια αὐτὰ θύμισαν στὸν Κάντυ τὸ χρηματικὸ ζήτημα καὶ τὸν ἔκαναν νὰ χάσῃ ὅλο του τὸ κέφι. Στράφηκε πρὸς τὸ βασιλόπουλο καὶ τοῦ εἶπε ἄγρια:

— Αὔριο πρέπει νὰ πληρώσουμε δυὸ πέννες στὸ σπιτονοικοκύρη. Ἔξη μηνῶν νοίκι μπροστὰ γι' αὐτὴ τὴν ἄθλια τρύπα, εἰδεμὴ θὰ μᾶς πετάξουν ἔξω. Δεῖξε μου, πόσα μάζεψες σήμερα ὅλη τὴν ἡμέρα ποὺ γύριζες στοὺς δρόμους καὶ μπιρμπάντευες;

— Μὴ μὲ προσβάλλῃς μὲ τέτοια λόγια, εἶπε ὁ Ἐδουάρδος. Σοῦ λέω καὶ πάλι πὼς εἶμαι ὁ γιὸς τοῦ βασιλιᾶ.

— Ἐσὺ ὁ γιὸς τοῦ βασιλιᾶ; Καλέ, τί μᾶς λές; ἔκανε ὁ Τζὼν Κάντυ. Νὰ λοιπόν, γιὰ νὰ δοκιμάσῃς τὴ γροθιὰ τοῦ μεγαλειότατου πατέρα σου!

Καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτά, ἔδωσε μιὰ τόσο δυνατὴ γροθιὰ στὸν ὦμο τοῦ παιδιοῦ, ποὺ τὸ πέταξε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάννας τοῦ Τόμ. Αὐτὴ τὸν ἔσφιξε στὸ στῆθος της καὶ ἔβαλε τὸ ἴδιο τὸ κορμί της μπρὸς γιὰ νὰ τὸν φυλάξῃ ἀπὸ τὶς γροθιὲς σὰν ἀσπίδα, ποὺ ἔπεφταν βροχὴ καὶ ποὺ τὶς δεχόταν ὅλες αὐτὴ στὴν πλάτη της. Τὰ κορίτσια, κατατρομαγμένα, τρύπωσαν σὲ μιὰν ἄκρη, ἡ γριὰ στρίγγλα ὅμως ἔτρεξε νὰ βοηθήσῃ τὸ γιό της. Τὸ βασιλόπουλο ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς προστάτριάς του καὶ φώναξε:

— Κυρία, δὲ θέλω νὰ

«— Εἶμαι ὁ Ἐδουάρδος, πρίγκιπας τῆς Οὐαλλίας, καὶ κανένας ἄλλος!» (Σελ. 126, στ. γ'.)

ὑποφέρης γιὰ χάρη μου. Ἄφησε αὐτὰ τὰ θηρία νὰ ξεθυμάνουν ἐπάνω σὲ μένα μοναχά.

Τὰ λόγια αὐτὰ ἐξερέθησαν σὲ τέτοιο σημεῖο τὰ «θηρία», ποὺ ἄρχισαν νὰ χτυποῦν πιὰ στὰ τυφλὰ τὸ ἀνυπεράσπιστο ἀγόρι. Κι' ἀφοῦ ξεθύμαναν ἐπάνω του, ξυλοκόπησαν ὕστερα ἄγρια καὶ τὰ κορίτσια καὶ τὴ μητέρα τους, γιατὶ εἶχαν δοκιμάσει νὰ προστατεύσουν τὸ θῦμα τους.

— Καὶ τώρα ὅλοι ἐμπρὸς ὕπνο! φώναξε ὁ Κάντυ. Ἀρκετὰ διασκεδάσαμε!

Τὸ φῶς σβύστηκε κι' ἡ οἰκογένεια ἔπεσε νὰ κοιμηθῆ. Σὲ λίγη ὥρα τὸ ροχαλητὸ τοῦ Κάντυ καὶ τῆς μάννας του ἔδειξαν πὼς κι' οἱ δυό τους κοιμόνταν τὸν ὕπνο τοῦ δικαίου. Τότε τὰ δυὸ κορίτσια σηκώθηκαν σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ τὸ στρῶμα τους, σύρθηκαν ὥς τὴ γωνιὰ ποὺ εἶχε ζαρώσει τὸ βασιλόπουλο, καὶ τὸ σκέπασαν στοργικὰ μὲ ἄχυρα καὶ κουρέλια. Καὶ ἡ μητέρα τους σύρθηκε κοντά του, τοῦ χάϊδεψε τὰ μαλλιά, καὶ κλαίγοντας ἄρχισε νὰ τὸν παρηγορῆ καὶ νὰ τὸν νανουρίζη. Τοῦ εἶχε φυλάξει κιόλας κάτι γιὰ νὰ φάη. Ἀλλὰ οἱ πόνοι τοῦ εἶχαν κόψει κάθε ὄρεξη, καὶ μάλιστα γιὰ ἕνα τέτοιο ἀποκρουστικὸ μαῦρο ξεροκόμματο ψωμί. Ὡστόσο ἦταν βαθιὰ συγκινημένος γιὰ τὴν αὐτοθυσία ποὺ εἶχε δείξει ἡ γυναίκα αὐτὴ γιὰ χάρη του. Τὴν εὐχαρίστησε γιὰ ὅλα μὲ λόγια εὐγενικὰ καὶ τῆς σύστησε νὰ πάη νὰ κοιμηθῆ γιὰ νὰ ξεχάση τὰ βάσανά της. Ὁ πατέρας του, πρόσθεσε, ὁ βασιλιᾶς δὲν θ' ἄφηνε χωρὶς ἀνταμοιβὴ τὴν αὐταπάρνηση καὶ τὴν ἀφοσίωση ποὺ ἔδειξε. Ἡ νέα αὐτὴ ἀπόδειξη τῆς τρέλλας τοῦ παιδιοῦ της καταλύπησε τὴ μητέρα ὥς τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς της. Ἔσφιξε τὸ παιδὶ στὴν ἀγκαλιά της ἀπαρηγόρητη, καὶ ὕστερα, μὲ τὰ μάτια πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα, σύρθηκε ἀθόρυβα ὥς τὸ ἀχυρόστρωμά της.

Ἐκεῖ ποὺ ἦταν ξαπλωμένη καὶ συλλογιζόταν τὴ δυστυχία της, ἄρχισε σιγὰ-σιγὰ νὰ σχηματίζεται μὲς στὸ νοῦ της ἡ ἀντίληψη, πὼς τὸ παιδὶ αὐτὸ εἶχε ἐπάνω του κάτι ποὺ δὲν τὸ εἶχε παρατηρήσει ὥς σήμερα στὸν Τόμ. Δὲν κατάφερνε νὰ τὸ καθορίση, δὲν μποροῦσε νὰ πῆ τί ἀκριβῶς ἦταν· μὰ τὸ ἀλάθητο μητρικό της μάτι τὸ εἶχε ἀντιληφθεῖ καὶ προσέξει. Ἂν αὐτὸ τὸ παιδὶ δὲν ἦταν στ' ἀλήθεια ὁ γιός της; Ὄχι, αὐτὸ ἦταν ἀνοησία. Παρὰ τὴν ἀγωνία της καὶ τὴν πίκρα της, τῆς ἦρθε διάθεση νὰ γελάση. Μολαταῦτα ἡ σκέψη αὐτὴ δὲν τὴν ἄφηνε· ἔμενε πάντα καρφωμένη στὸ μυαλό της. Τὴν περιτριγύριζε ὁλοένα καὶ στενώτερα, τὴ βασάνιζε, τῆς ἐρχόταν ὅλο καὶ πιὸ ἐπίμονη, καὶ στὸ τέλος τῆς πλάκωσε τὴν καρδιὰ σὰν ἐφιάλτης. Στὸ τέλος εἶπε κ' ἀπὸ μόνη της πὼς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ βρῆ ἡσυχία, ἂν δὲν ἀποχτοῦσε, μὲ μιὰ δοκιμή, μιὰ ἀναμφισβήτητη ἀπόδειξη πὼς αὐτὸ τὸ παιδὶ ἦταν ναὶ ἢ ὄχι ὁ γιός της. Αὐτὸ ὅμως ἦταν πιὸ εὔκολο νὰ εἰπωθῆ παρὰ νὰ μπῆ σὲ πράξη. Σχεδίαζε τὴ μιὰ δοκιμὴ μετὰ τὴν ἄλλη, γιὰ νὰ τὶς ἀπορρίψη εὐθὺς ἀμέσως, γιατὶ καμμιὰ δὲν τὴν ἱκανοποιοῦσε ἀρκετά, καμμιὰ δὲν τῆς φαινόταν ἀρκετὰ σίγουρη· ἐνῶ μόνο μιὰ ἀπόδειξις θετικὴ κι' ἀναμφισβήτητη θὰ μποροῦσε νὰ τὴν ἀπαλλάξη ἀπὸ τὸ φοβερὸ αὐτὸ δίλημμα· Στὸ τέλος ἀπελπίστηκε πὼς θὰ βρῆ τίποτε, καὶ σκέφθηκε πὼς τὸ κάτω-κάτω ἄδικα εἶχε βασανίσει τὸ φτωχό της τὸ μυαλὸ καὶ καλύτερα θὰ ἦταν νὰ παραιτηθῆ ἀπὸ τὴ σκέψη μιᾶς τέτοιας δοκιμῆς. Ἐκεῖ ποὺ συλλογιζόταν ὅλα αὐτά, ἄκουσε τὴ ρυθμικὴ ἀναπνοὴ τοῦ παιδιοῦ καὶ κατάλαβε πὼς εἶχε ἀποκοιμηθεῖ. Ἡ ἀναπνοὴ αὐτὴ διακοπτόταν πότε-πότε ἀπὸ μικρὲς πνιγμένες κραυγὲς καὶ βογγητὰ σὰν κι' αὐτὰ ποὺ βγάζει κανεὶς ὅταν βλέπει ἕνα ἄσχημο ὄνειρο. Ἡ παρατήρηση αὐτὴ τὴν ἔκανε νὰ σκεφθῆ κάτι ποὺ συγκέντρωνε ὅλα τὰ προσόντα τῶν σχεδίων ποὺ εἶχε ἀπορρίψει πρίν. Τρέμοντας ὁλόκληρη ἀπὸ τὴν ταραχή της, ἀλλὰ προσέχοντας νὰ μὴν κάνη κανένα θόρυβο, ἀποφάσισε εὐθὺς τὴν ἐκτέλεσή του. Ἄναψε τὸ κερὶ καὶ σκέπασε τὴ φλόγα μὲ τὸ χέρι της, λέγοντας ἀπὸ μέσα της:

— Ἂν τὸν εἶχα ἰδεῖ μονάχα τὴν ὥρα ποὺ κοιμόταν, τότε θὰ ἤξερα κιόλας. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἦταν ἀκόμη μικρουλάκι καὶ πῆρε φωτιὰ τὸ μπαρούτι κοντὰ στὸν πρόσωπό του, κάθε φορὰ ποὺ θὰ τὸ ξυπνοῦσε κανεὶς ξαφνικὰ ἀπὸ τὸν ὕπνο του, ἢ κι' ἀπὸ τὰ ὄνειρα ποὺ ἔκανε μὲ ἀνοιχτὰ τὰ μάτια, ἔβαζε πάντα ἄθελά του τὰ χέρια του μπροστὰ στὰ μάτια του, ὅπως τὸ εἶχε κάνει τότε. Καὶ κάνοντάς το αὐτό, δὲν κρατάει τὶς παλάμες ἀπὸ μέσα ὅπως τὸ κάνει ὅλος ὁ κόσμος, ἀλλὰ τὶς στρίβει κατὰ ἔξω. Αὐτὸ τὸ ἔχω προσέξει χιλιάδες φορές: πάντα τὸ κάνει μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Καὶ τώρα σὲ λίγο θὰ βεβαιωθῶ.

Κρατώντας πάντοτε τὸ κερὶ σκεπασμένο μὲ τὸ χέρι της, σύρθηκε ἀθόρυβα ὥς τὸ κοιμισμένο παιδί. Ἔχοντας τὰ μάτια της καρφωμένα σ' αὐτό, ἔσκυψε πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του, συγκρατώντας μὲ τὴ βία τὴν ταραχή της καὶ μὴ τολμώντας οὔτε ν' ἀναπνεύση κἄν. Ὕστερα ἄφησε νὰ πέση ξαφνικὰ τὸ φῶς στὸ πρόσωπό του καὶ χτύπησε τὸ πόδι της στὸ πάτωμα κολλητὰ στ' αὐτί του. Τὸ παιδὶ ἄνοιξε εὐθὺς τὰ μάτια του, καὶ ταξε τρομαγμένο γύρω του, ἀλλὰ δὲν ἔκανε οὔτε τὸ παραμικρὸ κίνημα μὲ τὰ χέρια.

Ἡ δυστυχισμένη γυναίκα ἀπόρησε καὶ καταταράχτηκε. Ὡστόσο δὲν κατόρθωσε νὰ ξανακοιμηθῆ. Ἐξάρωσε σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ βυθίστηκε σὲ βαθειὰ συλλογή. Προσπαθοῦσε νὰ πείση τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό της πὼς ἡ τρέλλα ἦταν αἰτία ποὺ ὁ Τόμ ἔπαψε πιὰ νὰ κάνη τὴν ἔνστικτη ἐκείνη κίνηση τῶν χεριῶν. Μὰ ἡ ἐξήγηση αὐτὴ δὲν τὴν ἱκανοποιοῦσε.

— Ὄχι, ἔλεγε. Τὰ χέρια του δὲν εἶναι τρελλά. Εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατο μέσα σὲ λίγες ὧρες νὰ ξέμαθαν μιὰ πολόχρονη συνήθεια. Ἄχ, Θεέ μου, τί φοβερὴ ἀγωνία εἶναι αὐτὴ γιὰ μένα!

Ὡστόσο ἡ ἐλπίδα ἦταν τώρα τόσο ἐπίμονη, ὅσο ἦταν πρὶν ἡ ἀμφιβολία. Παρ' ὅλο ποὺ ἡ δοκιμή της τὴν πληροφόρησε ἐκεῖνο ποὺ ζητοῦσε, αὐτὴ δὲν μποροῦσε νὰ ἡσυχάση καὶ ἀποφάσισε νὰ δοκιμάση ἄλλη μιὰ φορά. Ἡ ἀποτυχία της πρὶν μπορεῖ νὰ ἦταν μιὰ ἁπλὴ σύμπτωση. Ξύπνησε πάλι δυὸ-τρεῖς φορὲς τὸ παιδὶ σὲ ἀραιὰ διαστήματα, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν πάντοτε τὸ ἴδιο ὅπως καὶ τὴν πρώτη φορά. Στὸ τέλος ἀποφάσισε νὰ πέση κι' αὐτὴ νὰ ἡσυχάση, καὶ προτοῦ νὰ τὴν πάρη ὁ ὕπνος, ἐξακολουθοῦσε νὰ σκέπτεται:

— Ὄχι, δὲν μπορῶ νὰ παραδεχτῶ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα. Ὄχι, ὄχι, δὲν μπορῶ! Π ρ έ π ε ι νὰ εἶναι ὁ Τόμ μου.

Ἀφοῦ ἔπαψε πιὰ ἡ μητέρα τοῦ Τὸμ νὰ τὸν ξυπνάη κι' οἱ πόνοι του λιγόστεψαν τόσο ὥστε νὰ μὴν τὸν ἐμποδίζουν πιὰ νὰ κοιμηθῆ, τὸ βασιλόπουλο βυθίστηκε ἐπιτέλους σὲ βαθὺ ὕπνο. Κοιμήθηκε χωρὶς διακοπὴ τέσσερις ὥς πέντε ὧρες. Ὕστερα ἀνοιξε τὰ μάτια του καὶ φώναξε, ἐνῶ ἦταν ἀκόμη μισοκοιμισμένος:

— Σὲρ Οὐΐλλιαμ!

Σὲ λίγα λεπτὰ φώναξε πάλι δυνατώτερα:

— Σὲρ Οὐΐλλιαμ Χέρμπερτ! Ἐλᾶτε ἐδῶ νὰκούσετε τὸ πιὸ περίεργο ὄνειρο ποὺ εἶδα ποτέ μου! Σὲρ Οὐΐλλιαμ! Μὰ δὲν ἀκοῦτε λοιπόν; Γιὰ φαντασθῆτε, ὀνειρευόμουν πὼς ἤμουν ζητιανόπουλο! Ἔ, σύ, φρουρέ! Σὲρ Οὐΐλλιαμ! Μὰ τί, δὲν εἶναι κανεὶς ἐδῶ; Ἄ, αὐτὸ θὰ τιμωρηθῆ αὐστηρά!

— Τί ἔπαθες; ρώτησε μιὰ σιγανὴ φωνὴ κοντά του. Ποιὸν φωνάζεις;

— Τὸν σὲρ Οὐΐλλιαμ Χέρμπερ! Ἐσὺ ποιὸς εἶσαι;

— Ἐγώ; Καλέ, ἡ ἀδελφή σου ἡ Νάν! Δὲν μὲ γνωρίζεις; Ἄχ, Τόμ, κι' ἐγὼ νόμιζα πὼς σοῦ εἶχε περάσει. Ἀλλὰ ἐσὺ ἀκόμη εἶσαι τρελλός, καϊμένο παιδί. Δὲν σοῦ πέρασε ἀκόμη ἡ μούρλια σου. Καλύτερα θὰ ἦταν νὰ μὴ σὲ ξυπνοῦσα διόλου. Μὰ κάνε μου τὴ χάρη, μὴ μοῦ λὲς τέτοια λόγια, γιατὶ ἀλλοιῶς, κακομοίρη μου, θὰ μᾶς σκοτώση ὅλους ὁ πατέρας στὸ ξύλο.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ

Εὐλογημένο νὰ εἶσαι, ἀεράκι, ποὺ αὐτὴ τὴν ὥρα τῆς νύχτας ἦρθες καὶ γέμισες τὴν ψυχή μας μὲ τὴ δροσερὴ πνοή σου...

Ἦρθες ἔτσι ξαφνικὰ καὶ σκόρπισες ὅλες τὶς ἀχνάδες τὶς κατακαθισμένες γύρω καὶ μᾶς ἄφησες νὰ δοῦμε τὰ ἀμέτρητα χρυσὰ καρφιὰ ποὺ κρατᾶνε τὸ στερέωμα...

Ἔφερες ἀπὸ τὸ δάσος πέρα ὅλα τὰ μυστικὰ κι' ὅλα τὰ κρυφομιλήματα τά μαγικά, ποὺ τὰ μεγάλα δέντρα κρατᾶνε μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό τους.

Ἔφερες ἀπὸ τόσο μακριὰ τὸ σιγαλὸ τρεμοσάλεμα τῆς θάλασσας, καὶ μᾶς ἔκανες ν' ἀκούσουμε τὸ γλυκό της χάδι πάνω στὴν ἀμμουδιὰ καὶ στὰ καθαρὰ χαλίκια...

Πέρασες μέσα ἀπὸ τὰ φύλλα τῶν δέντρων κι' ἔφτασες ὥς ἐμᾶς σὰν μιὰ ἀνάερη μουσική, σὰν ἀγαπημένο μουρμούρισμα, σὰν σιγαλὸ ἀνάβρυσμα νεροῦ...

Κι' ἔφτασες ὥς τὴν ψυχή μας, καὶ τὴ γέμισες λαχτάρες, καὶ τὴ γέμισες ἀγάπη γιὰ τὸ κάθε τί, ἔτσι ὅπως ἦρθες μοναχό...

Πὼς σ' ἐπιθυμούσαμε καὶ σὲ λαχταρούσαμε, πνοὴ χυμένη ἀπὸ στόμα μαγεμένο...,

Ἔγινες ἡ δροσιὰ στὰ φρυγμένα, στὰ σκαμένα ἀπὸ τὴ δουλειὰ πρόσωπα, ἔγινες τὸ βάλσαμο σὲ καρδιὲς πληγωμένες, καὶ στὰ ἀρρωστημένα κορμιὰ ἔγινες τὸ χάδι καὶ ἡ ἐλπίδα.

Σκόρπισες τὴ μουσική σου στὴν κοιλάδα μας, καὶ συνεπῆρες ὅλες τὶς καταχνιὲς ποὺ βαραίναν τὴν ψυχή μας.

Καὶ τὴν ἔκανες μὲ τὸ δροσερὸ φίλημά σου ἕτοιμη νὰ σὲ συντροφέψει στὸ ταξίδι σου...

Μὰ πέρασες πάνωθέ μας, καὶ μᾶς ἄφησες μοναχοὺς μὲ τὰ χέρια τεντωμένα πρὸς ἐσένα, ὦ ἀνάλαφρο φύσημα.

Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι καὶ ποῦ πηγαίνεις;

Εὐλογημένο νᾶσαι στὸ δροσερό σου δρόμο... ΑΙΜΙΛΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ

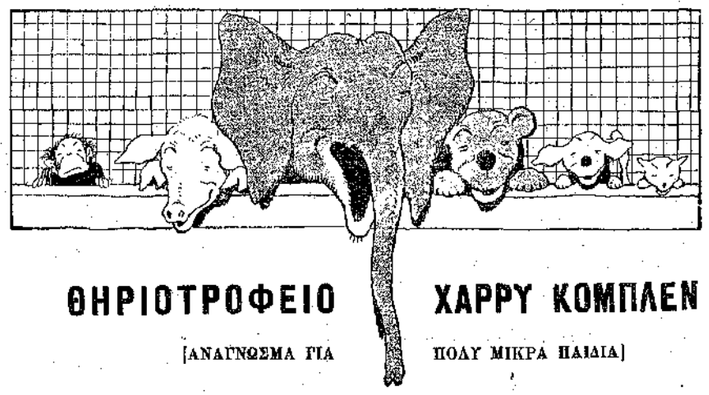

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟ ΧΑΡΡΥ ΚΟΜΠΛΕΝ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Α'.

Μπούμ! μπούμ! ἡ γραγκάνσα βροντᾶ.

Τζίν-τζίν! τὰ κλαπατούμπανα καμπανίζουν.

Μπέ! μπέ! μουγγρίζει τὸ χάλκινο ὄργανο, τὸ μονάκριβο.

Τί εἶναι, καλέ; — Μᾶς πληροφορεῖ ἡ ὀξεῖα φωνὴ ἑνὸς παλιάτσου πού, ἀνεβασμένος σὲ μιὰν ἐξέδρα, οὐρλιάζει μ' ὅλη του τὴ δύναμη:

— Ὁρίστε, κύρριοι! ὁρίστε, κυρρίες! Θὰ ἰδῆτε πράγματα καὶ θ ά γ μ α τ α, ποὺ δὲν τὰ εἴδατε ἐπὶ ζωῆς σας!.. Ὁρίστε, παιδιά! ὁρίστε, κορίτσια! Θὰ ἰδῆτε τοὺς δίποδους καὶ τοὺς τετράποδους καλλιτέχνες μας! Ἐμπρός, γρήγορα, κι' ἡ παράσταση ἀρχίζει! Εἶναι ἡ ὥρα κι' ἡ στιγμὴ

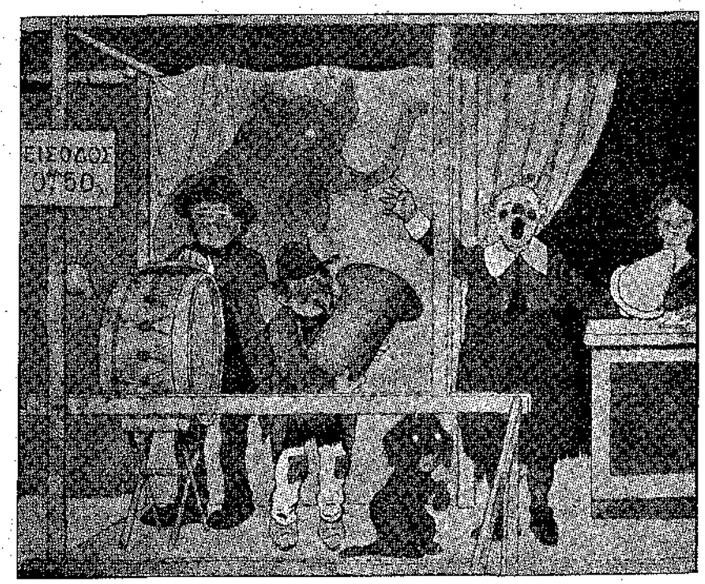

νὰ γνωρίσετε τὸ Θηριοτροφεῖο Χάρρυ Κόμπλεν, τὸ περίφημο Τσίρκο, τὸ Ζωολογικὸ καὶ Ἀνθρωπολογικό, τὸ μεγαλύτερο ποὺ ὑπάρχει, τὸ ὄγδοο θ ά γ μ α τοῦ κόσμου! Ὁρίστε! ὁρίστε! Ἐμπρός, μουσική!

Κι' ἡ «μουσική» — δηλαδὴ τὸ χάλκινο ὄργανο, τὰ κλαπατούμπανα κι' ἡ γραγκάνσα — διπλασιάζουν τὸ διαβολικό τους θόρυβο ποὺ ξεκουφαίνει τὸν κόσμο.

Μόλις εἶχε φτάσει στὴ μικρὴ ἐκείνη πόλη τὸ μεγάλο αὐτὸ Θηριοτροφεῖο. Εἶχε κατασκευάσει μιὰ θεόρατη ξύλινη μπαράκα, ψηλότερη ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες, μὲ μιὰ παρδαλὴ σημαία στὴν πυραμίδα τῆς σκεπῆς, ποὺ φαινόταν ἀπὸ παντοῦ. Καὶ σὰ νὰ μὴν ἔφτανε ὅλη αὐτὴ ἡ ρεκλάμα — ἡ σημαία, ἡ μουσική, ὁ παλιάτσος, — ἀπέξω στὴν ἐξέδρα ἦταν ἀραδιασμένοι

κι' ὅλοι οἱ «δίποδοι καὶ τετράποδοι» καλλιτέχνες, γιὰ νὰ τραβοῦν τοὺς χαζοὺς ποὺ περνοῦσαν καὶ νὰ τοὺς κάνουν νὰ μπαίνουν.

Ἡ οἰκογένεια Χάρρυ-Κόμπλεν, ποὺ διευθύνει σοφὰ τὴν ἐπιχείρηση, ἀποτελεῖται: ἀπὸ τὴν ὡραία κι' εὐγενικιὰ κυρία Ζούλμα Κόμπλεν, μοναδικὴ ἱππεύτρια σ' ὅλο τὸν πολιτισμένο κόσμο, ποὺ συνδυάζει δύναμη καὶ χάρη· ἀπὸ τὸν ἄντρα της, τὸ διάσημο Χάρρυ Κόμπλεν, ποὺ κι' αὐτὸς θεωρεῖται μοναδικὸς ἱπποδαμαστὴς κι' ἀσύγκριτος ἱππέας (γι' αὐτὸ μάλιστα ἐπονομάζεται Ἄνθρωπος-Ἵππος ἢ Ἱπποκένταυρος)· καὶ τέλος ἀπὸ τὸν Τιμολέοντα ἢ Τιμολιό, τὸ γιό τους, ποὺ κάνει χρέη σταυλίτη καὶ ὅ,τι ἄλλο ρόλο τοῦ δώσουν στὴν παράσταση. Ἀπὸ τὴ μητέρα του ὁ Τιμολιὸς τρώει μπάτσους, ἀπὸ τὸν πατέρα του κλωτσιές, ἀλλὰ γι' αὐτὸ ἴσως ἔγινε καλὸ παιδὶ καὶ βοηθεῖ τοὺς γονεῖς του στὴν ἐπιχείρηση περίφημα.

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΓΡΙΑ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἐκεῖ ποῦ, κατὰ τὴν ἀνατολικὴ μεριά, ἡ πόλη τελειώνει στὴ μαύρη καγκελόπορτα τοῦ νεκροταφείου, καθόταν, ἀπ' ὅσο μποροῦσαν νὰ θυμηθοῦν οἱ ἄνθρωποι, μιὰ γερόντισσα, ποὺ πουλοῦσε μῆλα, αὐγὰ καὶ τυρί.

Καθὼς ἡ γριὰ καθόταν ἐκεῖ-δὰ ὁλότελα ἀκίνητη, μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο στὸ κάγκελο, σοῦδινε τὴν ἐντύπωση μιᾶς εἰκόνας τοῦ κάτω κόσμου. Ἦταν ἐξαιτίας τοῦ βαθυκάκκινου τσίτινου μανδύα της, ποὺ ἀπ' τὴν κουκούλα του ξεπρόβαλλε ἕνα πρόσωπο καταζαρωμένο, μάτια γαλανὰ κι' ὁλόασπρα σὰ χιόνι μαλλιά. Θᾶταν ὀγδόντα χρονῶν, καθόταν πάντα στὸ κοιμητήρι κι' ἡ ποίηση τῆς ζωῆς της ἦταν οἱ κηδεῖες. Ὅλα της τὰ δάκρυα, οἱ στεναγμοὶ κι' οἱ προσευχές της ἤτανε γιὰ τοὺς νεκρούς, ποὺ ἀκίνητοι στὰ φέρετρά τους περνοῦσαν ἀπὸ μπροστά της. Ἡ φτωχολογιά, ποὺ δίχως λουλούδια καὶ ποιμὴ τὴ θάβανε, τῆς ἔσφιγγε τὴν καρδιὰ ἔτσι ποὺ ἔκλαιγε ἀπὸ συμπόνια· μιὰ πλούσια πάλι κηδεία τὴν ἔκανε νὰ δακρύζῃ ἀπὸ θαυμασμό. Ὅταν ὅμως ὁ ἀγέρας τῆς ἔφερνε κανένα ἐπικήδειο ψάλσιμο, κι' οἱ ριγηλὲς γέρικες λεῦκες μουρμούριζαν πάνωθέ της, κι' ὁ ἥλιος τοῦ ἀπομεσήμερου τῆς ἔρριχνε τὶς θερμές του ἀχτίδες, τότε ἡ γερόντισσα βρισκόταν στὸν ἕβδομο οὐρανό. Σπάνιο πρᾶγμα ὡστόσο νὰ συντύχουν ὅλ' αὐτά. Περισσότερο πεθαίναν φτωχοί παρὰ πλούσιοι, καὶ πάνω ἀπὸ τὸ μισὸ χρόνο, βούτζε ὁ ἄνεμος στ' αὐτιά της, κι' ἡ βροχὴ καὶ τὸ χιόνι δέρνανε τὴ μεγάλη θαλασσιά της ὀμπρέλλα.

Καθετὶ ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ ἐνδιαφέρῃ τὴ γέρικη τούτη καρδιά, βρισκόταν πίσ' ἀπ' τὴν πόρτα τοῦ νεκροταφείου, ἔτσι ποὺ δὲν τῆς ἀπόμενε γιὰ τοὺς ζωντανούς, γιὰ τὴ ζωὴ τὴν ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα ἐκείνη παρὰ λίγο, ἐλάχιστο ἐνδιαφέρον.

Τὰ παράπονα ποὺ οἱ φτωχὲς γυναικούλες μουρμούριζαν γιὰ τὴν ἀκρίβεια τῶν αὐγῶν, ἄφηναν τὴ γριὰ ἀσυγκίνητη, ὅσο κι' οἱ γρίνιες τῶν ἀντρῶν γιὰ τὴν τιμὴ τοῦ τυριοῦ. Ἡ ματιά της μὲ τὴν πιὸ μεγάλη ἀπάθεια συναντοῦσε παιδικὰ πεινασμένα μάτια, γιατὶ ἡ φτώχεια, ἡ πεῖνα καὶ τὸ κρύο ἦταν τόσο φυσικὰ πράγματα γι' αὐτή, ποὺ δὲν τῆς κάνανε καμμιὰ ἐντύπωση. Ὅπως ποτὲ δὲν ἔκανε ὑποχώρηση πάνω στὴν τιμὴ ποὺ ἔλεγε μιὰ φορά. ἔτσι ποτὲ δὲν τῆς ἤρθε στὸ μυαλό ν' ἀνεβάσῃ τὴν τιμὴ σὰν τύχαινε νὰ πάῃ κανένας μὲ πλούσιο παρουσιαστικὸ νὰ ψωνίσῃ κανένα φροῦτο. Ἦταν ἡ ἴδια πάντα ἡ γριὰ καὶ στὴ δουλειὰ καὶ στὰ λόγια της.

Σ' ὁλόκληρη τὴ γειτονιὰ δὲ θάβρισκες ἄνθρωπο ποὺ νὰ μποροῦσε νὰ καυχηθῇ πῶς ἄκουσε ἀπὸ μέρους της λόγο φιλικό, γιὰ νὰ τὸν καλοπιάσῃ καὶ νὰ τὸν κρατήσῃ πελάτη της. Κάθε ἄλλο· ὅταν κανεὶς τύχαινε νὰ τῆς κάμῃ καμμιὰ παρατήρησῃ, π. χ. «σήμερα εἶναι μικρὰ τὰ τυριά», τοῦ ἀπαντοῦσε ξερά:

— Πάρε μεζούρα καὶ μέτρα τα.

Ἕνα ὄμορφο φθινοπωρινὸ πρωΐ — ἡ γριὰ καθόταν κιόλας στὴ θέση της — πρόβαλε ἀντίκρυ, στὴ σκάλα ἑνὸς παλιόσπιτου, κάποιο μικρὸ μόλις πέντε χρονῶν ἀγόρι, καὶ κοιτοῦσε σοβαρὰ ἕνα γύρο τὸν κόσμο: Κρατοῦτοῦσε ἕνα μακρὺ σιδερένιο γάντζο στὸ χέρι καὶ στὴν πλάτη του κρεμόταν κάποιος τενεκές. Τὰ μάτια τοῦ παιδιοῦ καὶ τῆς γριᾶς συναντήθηκαν. Θὰ μποροῦσαν νὰ κάμουν τὴ σκέψη πῶς δύσκολο θᾶταν νὰ βρεθῇ ἄλλος πιὸ ἡλικιωμένος ἢ πιὸ μικρὸς ποὺ νὰ βγάζῃ μόνος τὸ καθημερινό του. Μὰ τέτοιο πρᾶγμα δὲν τοὺς πέρασε ἀπ' τὸ μυαλό. Ὁ πιτσιρίκος ἔβαλε σὲ κίνηση τὰ στραβά, τυλιγμένα μὲ παλιοκούρελα ποδαράκια του, ποὺ κατευθεῖαν τὸ φέρανε μπρὸς στὸ καλάθι μὲ τὰ μῆλα.

— Καλέ, εἶπε, δός μου ἕνα μῆλο!

— Θεὸς φυλάξοι! ἀπάντησε ἡ γριά.

Ὕστερα ἀπὸ μιὰ σιωπηλὴ πάυση, ξεκίνησε τὸ παιδὶ νὰ φύγῃ κι' ἄρχισε τὴ δουλειά του: Μάζευε τὰ κουρέλια τοῦ δρόμου. Κατὰ τάπομεσήμερο, ξαναφάνηκε νἄρχεται τρικλίζοντας στὸ δρόμο, κάπως κουρασμένος κάτω ἀπ' τὸ βάρος τοῦ γεμάτου τενεκέ. Πάλι τοῦ χαμογέλασαν καὶ τόνε σύρανε κοντά τους τὰ ὁλοκόκκινα μῆλα. Τὰ θαύμασε κάμποση ὥρα, καὶ τέλος εἶπε στὴ γριὰ ποὺ τὸ λοξοκοίταζε:

— Καλὲ σύ, δός μου ἕνα μῆλο νὰ σοῦ δώσω καὶ γὼ κάτι ἀπ' τὸν τενεκέ μου, ἂν θέλῃς.

— Καὶ γὼ θὰ σοῦ δώσω κάτι, λέει αὐτὴ κουνώντας τὸ χέρι μὲ τρόπο ποὺ σήμαινε πολλὰ Στρίβ' ἀπὸ δῶ μὲ τὴν κουρελαρία σου!

Καταλυπημένος ἔσυρε κι' ἔφυγε.

Τἄλλο πρωΐ στεκόταν πάλι ἐκεῖ. Μιὰ κηδεία περνοῦσε κείνη τὴν ὥρα κι' ἡ γριὰ ἔκλαιε. Ὁ πιτσιρίκος περίμενε τὴν κατάλληλη στιγμὴ καὶ τότε τὴ ρώτησε:

— Καλὲ σύ, θὰ μοῦ δώσῃς ἕνα μῆλο σὰν θᾶμαι πεθαμένος;

— Ὅποιος εἶναι πεθαμένος δὲ χρειάζεται πιὰ μῆλα.

— Μὰ ἐγὼ θὰ θέλω, τὴ βεβαίωσε.

— Μπελὰς μοῦγινες, ἀγρίεψε ἡ γριά, δὲ μπορεῖ κανεὶς οὔτε τὴν κηδεία του νὰ δῇ μὲ ἡσυχία! Σῦρε ἀπ' ἐδῶ!

Τὴν ἄλλη φορὰ στάθηκε ὁ μικρὸς μπροστὰ στὸ καλάθι μὲ τ' αὐγά.

— Ἀπὸ ποῦ γίνονται ὅλα τοῦτα, ρώτησε. Καὶ καθὼς δὲν ἔπαιρνε καμμιὰ ἀπάντησῃ, ἔδωσε μιὰ μοναχός του:

— Ἄ! ξέρω, ἀπ' τὶς κόττες — εἶναι ὡραῖο νὰ βγαίνουν ἀπὸ μιὰ κόττα τόσο πολλὰ αὐγά.

— Ἀμ' γιατὶ ἄλλο εἶναι οἱ κόττες μουρμούρισε ἡ γριά.

Ὕστερ' ἀπὸ μιὰ στιγμὴ βαθειᾶς σκέψῃς, ἐξήγησε ὁ μικρός:

— Καὶ κόττα νἄμουνα, πάλι δὲ θὰ μποροῦσα τόσο πρᾶγμα.

Μὰ κι' αὐτὰ τὰ λόγια, μ' ὅλο ποὺ κλείνανε μιὰ μεγάλη ἐκτίμηση γιὰ τὸ ἐμπόρευμά της, δὲ μπόρεσαν νὰ συγκινήσουν τὴ γριά.

Κάποια ἄλλη φορὰ ἔρχεται τρεχάλα ὁ μικρὸς καὶ τῆς λέει:

— Καλὲ σύ, κάτω κεῖ στὴ γωνιὰ εἶναι μιὰ γυναίκα ποὺ τόση ὥρα σοῦ φωνάζει νὰ πᾶς ἐκεῖ.

— Πήγαινε πές της νἄρθῃ αὐτὴ ἐδῶ, ἦταν ἡ ἀπάντησῃ, κι' ὁ κατεργαράκος πῆγε κι' οὔτε ξαναφάνηκε.

Ὅταν κάποτε μιὰ λεπτὴ μαυροφορεμένη κυρία πέρασε μπρὸς ἀπὸ τὸ μικρὸ καὶ τὴ γριά, αὐτὴ φούσκωσε τὰ μάγουλά της καὶ ξεφύσησε μ' ὅλη της τὴ δύναμη.

— Πφ! ἔκανε. Τούτη δῶ εἶναι μιὰ μεγαλουσιάνα, ποὺ οὔτε νὰ μᾶς κοιτάξῃ καταδέχεται. Μὰ ὅλοι τελειώνουμε στὸ ἴδιο νεκροταφεῖο, αὐτὸ εἶναι ποὺ πάντα πρέπει κανεὶς νὰ τὸ θυμᾶται.

— Εἴν' ἀπὸ κεῖνες ποὺ δὲ δουλεύουν ἐτοῦτη; — ρώτησε ὁ μικρὸς — θὰ τρώῃ λοιπὸν παρὰ μία τεσσαράκοντα!

— Μνήσθητί μου, Κύριε — τὸν ἔκοψε ἡ γριὰ — σὰ δὲ νοιώθει κανεὶς ὁλότελα ἀπὸ κόσμο!

Μὰ ὁ μικρὸς ὑποστήριξε μ' ἐπιμονὴ τὴν ἄποψή του.

— Ἄκου ὅταν σοῦ μιλᾶνε, φώναξε ἡ γριά, εἶσ' ἕνα μουλάρι!

Ὁ νεαρὸς σκέφτηκε λίγο κι' ὕστερα λέει ἀποφασιστικά:

— Τὸ ἴδιο μοῦ κάνει· μὰ δόσε μου τώρα ἕνα μῆλο!

Ἡ γριὰ ἄρπαξε τὸ σκοινί, ποῦχε γιὰ νὰ σηκώνῃ τὸ καλάθι της, κι' ὁ μικρὸς κατάλαβε τὴν κίνησῃ κι' ἔστριψε στὸ λεφτό.

Πῆγε στὸ σπίτι, ἀνέβηκε μὲ τὰ τέσσερα τὴν ὁλόρθη σκάλα καὶ τρύπωσε στὴ χαμηλὴ κάμαρα τῆς σοφίτας, ποὺ ποτὲ δὲν ἦταν σφαλιστή.

Ἦταν ἐκεῖ μέσα ἕνα κρεβάτι, ἕνα τραπέζι καὶ μιὰ δυὸ καρέκλες· τὸ πάτωμα ἦταν ὅλο βρῶμα, τὸ ἴδιο καὶ τὰ τζάμια τοῦ παραθυριοῦ, ποὺ μόλις ἄφηναν νὰ περνάῃ ἕνα θαμπὸ φῶς. Μερικὰ παλιόρουχα κρεμόνταν στὸν τοῖχο, καὶ τίποτ' ἄλλο.

Ἐκεῖ μέσα μεγάλωσε ὁ μικρὸς ρακοσυλλέχτης. Τὸν ἄφηναν πάντα κατάμονο, ξαπλωμένο στὸ κρεβάτι, ὡς ποὺ γυρνοῦσε ὁ πατέρας γιὰ νὰ μοιραστῇ μαζί του τὸ μεσημεριανὸ ψωμί. Τόπερνε τότε τὸ παιδὶ μπροστά του, πάνω στὸ τραπέζι, ἔτρωγε τὸ ψωμοτύρι του, κι' ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἔσπρωχνε μιὰ μπουκιὰ στὸ στόμα τοῦ μικροῦ.

Τὴν Κυριακὴ τόνιβε, τὸ σαπούνιζε καὶ τόπερνε στὴ μπυραρία.

Τώρα ὁ μικρὸς ἦταν πέντε χρονῶν κι' ὁ πατέρας σκέφτηκε πῶς ἦταν καιρὸς ν' ἀρχίσῃ νὰ κάνῃ κάτι. Ὅταν γυρνοῦσε τὸ βράδυ ἀπ' τὴ δουλειὰ — ἦταν φανοκόρος — θἄρριχνε πρῶτα μιὰ ματιὰ στὸν τενεκὲ ἂν τὸν ἔβρισκε γεμάτο, πάει καλά· μὰ ἂν συνέβαινε τ' ἀντίθετο, ὁ μικρὸς τὶς περιμάζευε μὲ τ' ἀκόλουθα λόγια:

— Ὅποιος δὲ δουλεύει, χαστούκια!

Ἦταν ἡ μόνη κοσμοθεωρία ποὺ εἶχε μάθει ὡς τώρα ὁ φιλαράκος μας καὶ τὴν ὑποστήριζε κιόλας.

Μολονότι ἡ γριὰ κάθε φορὰ καὶ θύμωνε περισσότερο, αὐτὸς ὅλο καὶ πιὸ συχνὰ στυλωνόταν μπρὸς στὸ καλάθι της, ἔτσι ποὺ συνέβηκε ν' ἀρχίσῃ ἡ γριὰ νὰ κοιτάῃ πέρα στὸ δρόμο, σὰν τύχαινε καμμιὰ φορὰ ν' ἀργοπορήσῃ ὁ μικρός.

Καὶ σὰν ἔρχόταν, ἦταν περίεργη νὰ δῇ τί καινούργιο στρατήγημα θὰ σοφιζόταν, ποὺ πάντα σκοπό του θᾶχε τὴν ἀπόχτησῃ ἑνὸς μήλου. Μὰ ἡ ἀντίστασή της ἦταν τόσο μεγάλη ὅσο κι' ὁ πόθος του, ἔτσι ποὺ κανένας δὲν ὑποχωροῦσε, παρὰ κι' οἱ δυὸ δείχνανε μιὰ ἀξιοθαύμαστη ἐπιμονή.

Τὰ κίτρινα φύλλα τῶν δέντρων τοῦ νεκροταφείου ὁλόενα καὶ σωριάζονταν γύρω στὰ πόδια τῆς γριᾶς· κι' ὅσο πιὸ γυμνὰ τὰ κλαδιὰ ὑψώνονταν στὸν οὐρανό, τόσο καὶ πιὸ σφιχτὰ τυλιγόταν αὐτὴ στὸ μανδύα της.

Τώρα τὰ κοράκια κράζανε πάνω ἀπ' τὸ φρέσκο χιόνι, καὶ μόνο τὰ σκυθρωπὰ κυπαρίσια μαυρίζανε πάνω ἀπ' τοὺς τάφους. Κατὰ τὸ ἡλιοβασίλεμα κόκκινες ἀναλαμπὲς χυνόντανε ἀνάμεσα στ' ἄφυλλα κλαδιά, καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ ὁ κόκκινος μανδύας τῆς γριᾶς ἔμοιαζε σὰ χρυσωμένος, κάτω ἀπ' τὴ χιονοπασπαλισμένη πόρτα.

Ἕνα τέτοιο παγωμένο βράδυ, εἶχε βάλει τὸ μπρίκι της ἡ γριὰ στὴ φωτιά, καὶ πότε πότε ζεσταινόταν μὲ μιὰ γουλιὰ καφέ.

Τὸ φεγγάρι εἶχε προβάλει στὸν οὐρανό, μακρυὰ ἀντηχοῦσαν τὰ κουδουνίσματα τῶν ἐλκύθρων, καὶ κάθε τι ποὺ πήγαινε ἢ ἐρχόταν, βιαζόταν καὶ μάκραινε τρέχοντας γιὰ νὰ ζεστάνῃ τὰ παγωμένα του μέλη.

Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ σήκωνε ἡ γριὰ τὸ κεφάλι καὶ κοιτοῦσε πέρα, κατὰ τὸ δρόμο. Ὁ μικρὸς δὲν εἶχε φανεῖ ἀκόμα. Κουνώντας τὸ κεφάλι, ἔπινε τὸν καφέ της, μὰ καθὼς ἀπόψε δὲν τῆς προξενοῦσε τὴ συνηθισμένη εὐχαρίστησῃ, ἄρχισε νὰ μουρμουρίζῃ:

— Τὸ παλιόπαιδο — νὰ τὸ πάρῃ ἡ εὐχὴ — σοῦ τριγυρνᾶ μέσ' στὰ χιόνια — ἀνωφέλευτος λαὸς τὰ παιδιά· θἄπρεπε οἱ ἄνθρωποι νἄρχωνται μεγάλοι στὸν κόσμο.

Σήκωσε ξανὰ τὸ κεφάλι. Ἀκριβῶς τὴν ἴδια ὥρα φάνηκε νἄρχεται, τρεκλίζοντας πάνω στὸ χιόνι, ἕνα στραβοσκάνικο σκυφτὸ ἀνθρωπάκι.

— Ἂς μὴ βαριόμουν νὰ σηκωθῶ καὶ θὰ στὰ διόρθωνα τὰ πόδια, μουρμούρισε ἡ γριά, δίχως νὰ τὸ κοιτάξῃ.

Μ' αὐτὸ δὲν ἔμοιαζε νἄχῃ ἀπόψε καμμιὰ ὄρεξη γιὰ κουβέντες· τρέμοντας ἀνέβαινε τὴ σκάλα γιὰ νὰ πάῃ στὸ σπίτι του, μὰ σὰν πάτησε τὴν πετούγια, βρῆκε τὴν πόρτα σφαλιστή.

— Γιὰ κοίτα, λέει ἡ γριά, πῆγαν ὅλοι σὲ κάποιο γάμο καὶ κλείσανε — κανένας δὲ σκέφτηκε τὸ παιδί!

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

(Ἀπ' τὸ Γερμανικὸ) ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΟΥΡΙΤΣΑ ΤΟΥ

ΛΑΪΚΟΣ ΜΥΘΟΣ

Ἕνα διαβολάκι, ὄνομα καὶ πράμα, εἶχε γίνει σωστὸ πειραχτήριο στὴ μάννα του τὴ διαβόλισσα, καὶ τὴν ἔκανε νὰ στενοχωριέται ποὺ εἶχε ἀποκτήσει τόσο ἔξυπνο, πονηρὸ καὶ σκανδαλιάρικο παιδί.

Ἀπὸ τὸ πρωΐ ἴσαμε τὸ βράδυ, κι' ἀκόμη καὶ τὶς ὧρες τῆς νύχτας ποὺ τύχαινε νὰ λείπῃ ὁ πατέρας του ὁ διάβολος, ἔβρισκε κάθε τρόπο νὰ τὴν κάνῃ νὰ πειράζεται καὶ νὰ θυμώνῃ.

Μέσα στὴ σπηλιὰ ποὺ τὴν εἴχανε γιὰ σπίτι τους, πότε ἔκρυβε κάτι ποὺ ἡ μάννα του τὸ χρειαζόταν βιαστικὰ γιὰ τὴ δουλειά της, καὶ πότε ἀνακάτευε τὰ πράγματά τους.

Ἄλλοτε πάλι, ἔπαιρνε μερικὰ ἀπ' αὐτά, καὶ τὰ πήγαινε καὶ τἄκρυβε σὲ ἄλλες σπηλιὲς ποὺ ἦταν γύρω τους.

Ἡ διαβόλισσα, πολλὲς φορές, πάνω στὸ θυμό της ἀπὸ τὰ καμώματα του, τὸ ἔδερνε· μὰ ἐκεῖνο ὄχι μόνο δὲν καλυτέρευε, παρὰ ὕστερα ἀπὸ κάθε δάρσιμο, χειροτέρευε καὶ τὴν πείραζε ἀκόμη πιὸ πολύ.

Μιὰ ἡμέρα, καθὼς ἡ διαβόλισσα μαγείρευε μὲ ξύλα ἕνα νόστιμο φαΐ, καὶ φοροῦσε μπροστά της τὴν καινούργια ποδιά, ποὺ τῆς τὴν εἶχε πάρει ὁ ἄντρας της σ' ἕνα πανηγύρι, τὸ διβαολάκι πῆγε σιγὰ σιγὰ ἀπὸ πίσω της, ἔλυσε τὰ δέματα της, καὶ ἔτσι ἡ ποδιὰ ἔπεσε στὶς φλόγες καὶ κάηκε.

Ἡ διαβόλισσα τότε ἄναψε καὶ κόρωσε ἀπὸ τὸ θυμό της, τὄπιασε μὲ τὰ δυό της χέρια νὰ τὸ κτυπήσῃ κάτω σὰν τόπι, μὰ ἐκεῖνο τῆς ξέφυγε, ἔδωσε μιά, καὶ βρέθηκε σκαρφαλωμένο στὸ ἀπάνω μέρος τῆς σπηλιᾶς, καὶ ἀπ' ἐκεῖ καθισμένο μέσα σ' ἕνα μικρὸ κοίλωμα, ἔβγαζε τὴ γλῶσσα του καὶ κορόϊδευε τὴ μάννα του.

Ἐκείνη ἀφρισμένη ἀπὸ τὸ κακό της, γιατὶ δὲν χάρηκε τὴν ὄμορφη καὶ καινούργια ποδιά της, τοῦ ἔλεγε:

— Τί νὰ σοῦ κάνω ποὺ εἶσαι διαολάκι, κι' ἔτσι δὲν σὲ πιάνει θάνατος, ἐνῷ ἂν ἤσουν ὅπως τὰ παιδιὰ τῶν ἀνθρώπων, θὰ σ' ἔσκαζα κάτω σὰν καρπούζι καὶ θὰ ἡσύχαζα μιὰ γιὰ πάντα ἀπὸ σένα!

Τὴν ἴδια στιγμή, μπῆκε στὴ σπηλιὰ ὁ διάβολος κουρασμένος ἀπὸ τὴν περιοδεία του ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, ποὺ τοὺς εἶχε βάλει σκάνδαλα καὶ φυτίλια, νὰ μαλώνουν, νὰ βρίζονται, νὰ δέρνονται καὶ νὰ κλέβῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, καὶ ζήτησε ἀπὸ τὴ γυναῖκα του νὰ τοῦ βάλῃ νὰ φάῃ.

— Σὲ καλὴ στιγμὴ ἤρθες, ἄντρα

μου, νὰ καμαρώσῃς τὸ γιό σου, ποὺ ἐγὼ πιὰ δὲν τὸν ὑποφέρω. Ἢ θἀρχίσῃς ἀπὸ σήμερα νὰ τὸν παίρνῃς μαζί σου, νὰ σὲ βοηθάῃ στὶς δουλειές σου καὶ στὶς διακολιές σου, ἢ ἀλλοιῶς θὰ φύγω ἐγὼ ἀπ' ἐδῶ μέσα. Δὲν κάνω πιὰ στιγμὴ μαζί του. Λίγο πρὶν ἔρθεις μοῦ ἔλυσε τὴν καινούργια ποδιὰ καὶ μοῦ κάνκε στὰ ξύλα ποὺ μαγείρευα.

— Δὲ μοῦ λές, γυναῖκα, ἀποκρίθηκε ὁ ἄντρας της, τί ἀνάποδη λογικὴ εἶναι αὐτὴ ποὺ ἔχεις σήμερα; Ἀφοῦ ἐγὼ εἶμαι διάολος καὶ οὐ διαβόλισσα, τὸ παιδί μας τί ἄλλο θὰ γινόταν παρὰ διαολάκι; «τὸ μῆλο θὰ πέσῃ κάτω ἀπὸ τὴ μηλιὰ» λένε οἱ ἄνθρωποι ὅταν θέλουν νὰ δείξουν πόσο τὰ παιδιὰ μοιάζουν μὲ τοὺς γονεῖς τους. Ἀντὶ νὰ θυμώνῃς, πρέπει νὰ χαίρεσαι ποὺ ὁ γιός μας θὰ μᾶς ξεπεράσῃ σ' ὅλες τὶς διαβολίστικες χάρες, καὶ νὰ καμαρώνῃς ἀπὸ τώρα, γιατὶ γρήγορα θὰ τὸν ἰδῇς μέσα στὸ συμβούλιο τῶν ἀρχηγῶν μας.

— Ναί, κι' ἐγὼ θέλω νὰ περάσῃ τὰ γονικά του σὲ ὅλα, μὰ δὲν θέλω νὰ εἶναι βασανιστήριο σὲ μένα.

Τὸ διαβολάκι, ποὺ ἀπὸ ψηλὰ ἄκουγε ὅλ' αὐτά, τῆς ἀντιμίλησε γελαστά:

— Κάνε μου κάθε μέρα τηγανίτες, καὶ θὰ πάψω νὰ σοῦ εἶμαι πειρασμὸς καὶ ζιζάνιο!

— Κατέβα κάτω, τοῦ φώναξε ὁ πατέρας του ἄγρια, καὶ μὴ μοῦ ξαναπῇ ἡ μάννα σου πὼς τὴν πείραξες στὸ παραμικρό, γιατὶ θὰ σὲ πάρω ἀμέσως νὰ σὲ πάω στὴν κόλαση, νὰ φυσᾷς μέρα νύχτα τὸ φυσερὸ τοῦ καμινιοῦ της, γιὰ νὰ λαμπαδίζῃ ἡ φωτιά, καὶ νὰ κοκκινίζῃ τὸ σίδερο ποὺ τὸ κάνουν οἱ μαστρο-διαβόλοι μαχαίρια, σπαθιὰ καὶ κουμπούρια, καὶ τὰ βάζουμε στὰ χέρια τῶν ἀνθρώπων, γιὰ νὰ σκοτώνῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον στοὺς καυγάδες τους.

Τὸ διαβολάκι κατέβηκε, πῆρε συχώρεσι ἀπὸ τὴ μάννα του, καὶ εἶπε πὼς θὰ εἶναι πιὰ φρόνιμο.

Ὕστερα κάθησαν καὶ οἱ τρεῖς στὸ τραπέζι, καὶ ἀφοῦ ἀπόφαγαν, καὶ ἔφυγε ὁ διάβολος, τὸ διαβολάκι βοήθησε τὴ μάννα του, χωρὶς νὰ τοῦ τὸ ζητήσῃ, στὸ σήκωμα τοῦ τραπεζιοῦ καὶ στὸ πλύσιμο τῶν πιάτων.

Ἅμα τὰ τελείωσαν, βγῆκαν καὶ κάθησαν ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴ σπηλιά, ποὺ φυσοῦσε δροσερὸ ἀεράκι.

Ἐκεῖ ἡ διαβόλισσα εἶπε στὸ γιό της, ἂν ἤθελε νὰ τῆς κρατήσῃ μὲ ἁπλωτὰ τὰ χέρια του, μιὰ κούκλα νῆμα, γιὰ νὰ τὸ μαζέψῃ σὲ κουβάρι, καὶ νὰ πλέξῃ μ' αὐτὸ κάλτσες τοῦ πατέρα του.

Τὸ διαβολάκι εἶπε ἀμέσως τὸ ναί, κάθησε σταυροπόδι ἐμπρὸς στὴ ποδιά της, καὶ πέρασε στὰ χέρια του πρόθυμα τὰ νήματα τῆς κούκλας· καὶ ἐνῶ ἡ μάννα του κουβάριαζε, ἐκεῖνο κουνοῦσε μαζὶ καὶ τὰ δυό του χέρια, πότε δεξιά, πότε ἀριστερά, καὶ τὰ πήγαινε σὰν τὴν βαρκούλα ποὺ τὴν κουνᾶνε ἐλαφρὰ μικρὰ κυματάκια.

Στὴν ἀρχή, μὲ τὴν κίνησι αὐτὴ ποὺ ἔκανε γιὰ νὰ ξετυλίγεται εὔκολα τὸ νῆμα, διασκέδαζε· μὰ σὰν εἶχε φτάσει τὸ ξετύλιγμα ὡς τὴ μέση τῆς κούκλας, βαρέθηκε μιὰ τέτοια μονοτονία, καὶ κάτι τὸ γαργάλιζε μέσα του νὰ πειράξῃ κάποιον — μὰ ὄχι τὴ μάννα του, γιατὶ θυμόταν τί εἶχε ὑποσχεθεῖ στὸν πατέρα του.

Γι' αὐτὸ δὲν εἶχε ἡσυχία, καὶ σὰν νὰ βρέθηκε καθισμένο πάνω σ' ἀγκάθια, ἄρχισε νὰ κουνάῃ καὶ ὅλο τὸ ἄλλο κορμί του, καὶ πρὸ πάντων τὴν οὐρά του, ποὺ τὴν ἄπλωνε, καὶ τὴν μάζευε βιαστικά, σήκωνε μ' αὐτὴν σκόνη ἀπὸ τὴ γῆ, καὶ ἔτσι ἔδειχνε τὴ μεγάλη στενοχώρια ποὺ εἶχε.

Γυρίζοντας τὸ κεφάλι του σ' ὅλες τὶς μεριὲς γιὰ νὰ βρῇ ποιὸν νὰ πειράξῃ, εἶδε μακριά του καμμιὰ πενηνταριὰ μέτρα, μερικὰ παιδιά, ποὺ ἔπαιζαν ἥσυχα καὶ ἀγαπημένα τὴν ἀμπάριζα. Τὰ κοίταξε μὲ λοξὴ ματιά, χαμογέλασε πονηρά, καὶ εἶπε μὲ μεγάλη χαρὰ μέσα ἀπὸ τὰ δόντια του:

— Τώρα θὰ σᾶς δείξω ἐγώ, τί δουλειὲς μὲ φοῦντες, μπορεῖ νὰ κάνῃ ἕνα διαβολάκι, ἀκόμη κι' ἀπὸ μακριά.

Ἀμέσως ἄπλωσε τὴν οὐρά του, πῆρε καὶ τύλιξε μ' αὐτὴν μιὰ πέτρα, καὶ προσέχοντας κατὰ τὸ μέρος τῶν παιδιῶν, κατάτριζε τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ τὴν ἔρριχνε ἀνάμεσα τους γιὰ νὰ τὰ ἀνατατώσῃ.

Καθὼς ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα παιδιὰ εἶχε βάλει στὸ κυνηγητὸ ἕνα ἄλλο μικρότερό του, κι' ἦταν ἕτοιμο, σηκώνοντας τὸ χέρι του, νὰ τὸ χτυπήσῃ στὴν πλάτη καὶ νὰ τὸ πάρῃ ἔτσι στὴν ὁμάδα του γιὰ πουλί αἰχμάλωτο, τὸ διαβολάκι βρῆκε τὴν εὐκαιρία, σημάδεψε καὶ σφεντόνισε μὲ τὴν οὐρά του τὴν πέτρα.

Ἐκείνη ἐχτύπησε στὸ πόδι τὸ μεγάλο παιδί, τοῦ ἀντίκοψε ἔτσι τὸ δρόμο μὲ τὸν πόνο ποὺ τοῦ ἔκανε, καὶ τότε τὸ μικρὸ τοῦ ξέφυγε μέσα ἀπὸ τὰ χέρια του.

Τὸ παιδί ποὺ ἔφαγε τὴν πετριά, νομίζοντας πὼς τὸν ἐπετροβόλησαν ἀπὸ τὴν ὁμάδα τοῦ μικροῦ ποὺ κυνηγοῦσε νὰ φτάσῃ, ἔβαλε τὶς φωνές, — κι' ἀπὸ τὸν πόνο ποὺ ἔνοιωσε μὲ τὸ χτύπημα, τὶς ἔβγαζε δυνατώτερες — καὶ ἔλεγε κλαίγοντας πὼς αὐτὰ εἶναι ζαβολιὲς καὶ δὲν περνᾶνε σὲ μᾶς.

Ἐδῶ τὰ παιδιὰ καὶ ἀπὸ τὶς δυὸ ὁμάδες, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν, πιάστηκαν στὰ χέρια, καὶ ἄρχισαν νὰ βρίζονται, νὰ δέρνονται καὶ στὸ τέλος δυό-τρία, ποὺ ξέφυγαν καὶ πῆγαν πιὸ μακρυά, ἄνοιξαν καὶ πετροπόλεμο, κι' ἑνὸς παιδιοῦ ἔσπασε τὸ κεφάλι.

Σὲ λίγο ἀπὸ τὸ κακὸ ποὺ γινότανε, ἔτρεξαν καὶ οἱ μαννάδες τους, καὶ μὲ τὸ νὰ λέῃ ἡ μιὰ τῆς ἄλλης, «τὸ δικό σου παιδὶ τὰ φταίει καὶ ὄχι τὸ δικό μου», ὁ καυγὰς μεγάλωσε καὶ ἔγιναν ὅλοι μαλλιὰ κουβάρια.

Τότε τὸ διαβολάκι, ὑπερήφανο γι' αὐτὸ ποὺ σκάρωσε, εἶπε στὴ μάννα του:

— Εἶχε γοῦστο, μάννα, νὰ πῇς πὼς ἐγὼ ἔκανα τώρα τὰ παιδιὰ νὰ μαλλώσουν, ἐνῶ ἐγὼ δὲν τὸ κούνησα ρούπι ἀπὸ κοντά σου.

Μὰ ἡ μάννα του, εὐχαριστημένη κιόλα ποὺ τὸ παιδί της δὲν πείραζε πιὰ αὐτὴν παρὰ ἄλλους, τοῦ εἶπε καταχαρούμενη γιὰ τὴν πονηριά του καὶ τὴ μαστοριά του.

— Ἄ, πᾶ πᾶ πᾶ πᾶ, γιὰ τὄνομα τοῦ Βεελζεβούλ, ὄχι, γυιόκα μου ἐσύ, παρά . . . ἡ οὐρίτσα σου!

Ἀπὸ τὸ περιστατικὸ αὐτό, ποὺ μαθεύτηκε στὸν κόσμο κανεὶς δὲν ξέρει πῶς, θέλουν νὰ εἰποῦν πὼς βγῆκε ὁ λόγος ποὺ ἀπόμεινε στὸ στόμα τοῦ λαοῦ παροιμία «**ἔβαλε ὁ διάολος τὴν οὐρά του**» ποὺ καὶ τὴν λέει ὅταν τύχει, χωρὶς σπουδαία ἀφορμὴ καὶ αἰτία, νὰ τσακωθοῦν οἱ ἄνθρωποι καὶ τὸ μάλλωμά τους νὰ ἔχῃ κακὸ ἀποτέλεσμα.

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΣΕΦΕΡΑΗΣ

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Κι' ὅμως στὸ σπίτι μας ἐγύρισε ἡ Χαρὰ
σιγά, ἁπαλά, γλυκά, κάποιο βραδάκι.
Ἐδίπλωσε τὰ δυό της τὰ φτερά
καὶ δίπλα στὸ παλιὸ κάθησε τζάκι.

Κι' ἐμεῖς τὴν ἐκοιτάζαμε βουβοί,
μὲ κρύφια στὸ κορμί μας ρίγη.
Δὲν τὴν ἀγγίζαμε καθόλου τὴν τρελλὴ
μὲ φόβο μήπως γρήγορα μᾶς φύγει.

Κύκλο τριγύρω κάναμε κλειστό,
στὰ μάτια τὴν κοιτάζαμε μὲ γλύκα.
Ἐγὼ ποθοῦσα νὰ τῆς πῶ τὸ εὐχαριστῶ,
μὰ οὔτε μιὰ λέξη ταιριαστὴ δὲν βρῆκα.

Κι' ἔκαιγε μέσ' στὸ τζάκι μας φωτιά,
κι' ὄφαινε ὄνειρα κι' ἐλπίδες μέσ' στὴ [φλόγα.
Καὶ ἡ Χαρὰ μὲ τὴ λαμπρή της τὴ ματιὰ
τὰ ὀνειροπλανέματα τὰ εὐλόγα . . .

Ἔξω ἔκεφτε ψιλὴ-ψιλὴ βροχή,
στὰ τζάμια ἔσταζε ἀγάλι-ἀγάλι.
Καὶ τί μ' αὐτό; . . ἀφοῦ ἡ δική μας [ἡ ψυχὴ
σκιρτοῦσε μὲ τὸ γυρισμὸ τῆς Χαρᾶς [πάλι . . .

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΕΛΙΘ ΝΤΕ ΦΕΡΛΑΚ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARGUERITE BOURGET

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὅταν τελείωσαν τὸ τσάϊ τους, ἡ λαίδη Μπέλλα εἶπε:

— Ἡ κυρία ντὲ Μπρενδὰν μᾶς εἶπε ὅτι παίζετε ἔξοχο πιάνο· ἂν δὲν εἶσθε πολὺ κουρασμένη, τὸ βράδυ μετὰ τὸ φαΐ, μᾶς παίζετε κάτι;

— Καὶ τώρα, ἂν θέλετε! ἀγαπῶ τόσο τὴ μουσικὴ κι' ἔχω τόσον καιρὸ νὰ παίξω!

Καὶ διευθύνθηκε πρὸς τὸ πιάνο.

Στὴν ἀρχὴ δείλιασε, ὕστερα ὅμως ἀφοσιώθηκε ὅλη στὸ παίξιμο της, δὲν σκέφθηκε τίποτα, ἔγινε πάλι ἡ πλούσια, ἡ εὐτυχισμένη Ἐδίθ ντὲ Φερλάκ.

Τὸ τελευταῖο κομμάτι ἦταν μια παλιὰ μπαλλάντα τῆς Μπρετάνιας, ποὺ τῆς εἶχε γράψει ἡ μαμμά της νὰ μάθῃ. Τὸ εἶχε παίξει καὶ τὴν τελευταία βραδυὰ στὸν πύργο τοῦ Φερλάκ. Ὅταν τελείωσε, τὰ μάτια της εἶχαν θολώσει.

— Συγκινηθήκαμε πολύ, παιδί μου, εἶπε ἡ κυρία Σβεσενχάμ· μοῦ ἔφερε ἕναν κόσμο ἀναμνήσεις στὸ νοῦ ἡ παλιὰ αὐτὴ μπαλλάντα, ἀλλὰ δὲν τὴν ἄκουσα ποτὲ ὡραιότερα ἀπ' ὅσο τὴν παίξατε σεῖς.

Τὴν ἴδια στιγμή, ἕνα ἀδύνατο χέρι σήκωσε τὴν πορτιέρα κι' ἡ Ἐδίθ χλώμιασε ἀπ' τὸ φόβο της, βλέποντας ἕνα παράξενο πρόσωπο νὰ μπαίνῃ μέσα.

Ἦταν μιὰ ψιλόλιγνη γυναίκα, κίτρινη καὶ μὲ μάτια ἁπλανῆ. Ἕνα τεράστιο σημάδι αὐλάκωνε καὶ σχεδὸν παραμόρφωνε τὸ πρόσωπό της. Φαινόταν ταραγμένη, λὲς κι' ἡ μουσικὴ τῆς εἶχε κάνει φοβερὸ κακό.

Τὰ μάτια ὅμως αὐτά, ἡ Ἐδίθ ἦταν βέβαιη ὅτι τὰ εἶχε ξαναδεῖ.

— Τί ἔχετε, καλό μου παιδί; ρώτησε ἡ λαίδη Σβεσενχάμ.

— Αὐτὴ τὴ γυναῖκα τὴ φοβοῦμαι, εἶπε ἡ Ἐδίθ.

— Ναί, τὸ παρουσιαστικό της εἶναι λίγο ἄγριο, σὲ βεβαιώνω ὅμως ὅτι εἶναι ὅλως διόλου ἀκίνδυνη. Ἦταν ἡ καμαριέρα τοῦ παιδιοῦ μου, συνέχισε μὲ τρεμάμενη φωνή, καὶ τῆς κόστισε τόσο ὁ θάνατος του, ποὺ ἔχει μισοχάσει τὰ λογικά της. Τώρα ἔχει ρίξει ὅλη της τὴν ἀγάπη στὴν ἀνιψιά μου, — τὴν παίρνει φαίνεται, γιὰ τὴ Ντιλλέτ, τὴν κόρη μου, — καὶ ἡ ἀνιψιά μου ἐπίσης τὴν ἀγαπᾶ πολύ. Σ' ἄρεσε ἡ μουσική, Τζαίνη;

— Ὄχι, μιλαίδη.

— Γιατί;

— Δὲν ξέρω κι' ἐγὼ τὸ γιατί.

Τὴν ἴδια στιγμὴ τὸ κουδούνι χτυποῦσε γιὰ τὸ γεῦμα.

— Ἴσια - ἴσια ἔχομε καιρὸ γιὰ νὰ ντυθοῦμε γιὰ τὸ γεῦμα. Θέλετε νὰ σᾶς δείξω τὴν κάμαρα σας, Ἐδίθ;

— Μπορῶ ἐγὼ νὰ μείνω μὲ τὴ μικρὴ λαίδη;

— Βεβαίως, Τζαίνη, γιατὶ ὄχι.

Ὕστερα ἀπὸ πέντε λεπτά, ἡ Ἐδίθ εἶχ' ἐγκατασταθεῖ στὴν κάμαρά της, — μιὰ χαριτωμένη ἀγγλικὴ κάμαρα, μὲ ἀνοιχτόχρωμα ἔπιπλα καὶ μὲ ὕφασμα στοὺς τοίχους ὅλο λουλούδια.

Τριγυρίζοντας κάτω ἀπ' τὴν ἠλεκτρικὴ πλαφονιέρα ποὺ σκορποῦσε ἕνα χαρούμενο φῶς, ἡ μικρὴ κόρη συλλογιζόταν τὰ συμβάντα τῆς ἡμέρας.

Δὲν μποροῦσε ἀκόμα νὰ κρίνῃ, ἀλλὰ τρία αἰσθήματα ἐπάλευαν μέσα της: ἡ συμπάθεια πρὸς τὴ λαίδη Σβεσενχάμ, ἕνας ἀόριστος φόβος γιὰ τὴ Τζαίνη, καὶ κάποια δυσπιστία πρὸς τὴ Μπέλλα.

Ναί, τώραῖο αὐτὸ κορίτσι μὲ τὴ γλυκειὰ μὰ πάρα πολὺ χαδιάρικη φωνή, μὲ τὴ μεγάλη εὐλυγισία τοῦ κορμιοῦ καὶ τὰ χρυσὰ μάτια σὰν τῆς γάτας, ἐνέπνεε στὴν Ἐδίθ δυσπιστία . . .

Ἦταν τάχα κάποια διαίσθηση ἢ φόβοι ἀστήρικτοι, χιμαιρικοί;

Ἡ Ἐδίθ δὲν μποροῦσε νὰ ξέρῃ. Μόνο τὸ μέλλον θὰ τῆς τὄλεγε . . .

(Ἀκολουθεῖ)

ΒΑΣΟΥΛΑ Κ. ΜΠΟΥΡΝΙΑ

«— Εἴσθε ἡ μὶς Ὠμπρού; τὴ ρώτησε ὁ θυρωρός». (Σελ. 127, στ. α'.)

«Ἦταν μιὰ ψηλόλιγνη γυναίκα, κίτρινη . . .» (Σελ. 139, στ. α'.)

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΜΙΑ ἀπ' αὐτὲς τὶς ἡμέρες, ἦταν στὸ γραφεῖο μου ὁ ἀγαπητός μου παλιὸς φίλος καὶ συνάδελφος, ὁ ἀκαδημαϊκὸς Δημ. Γρ. Καμπούρογλους. Τὸν ξέρετε ὡς συγγραφέα ἀπὸ τόσα ὡραῖα του ἱστορικὰ διηγήματα, ποὺ δημοσιεύθηκαν στὴ Διάπλαση κατὰ καιρούς, — εἶναι μάλιστα ἕνας ἀπὸ τοὺς δυὸ ἢ τρεῖς ἐπιζώντες συνεργάτες τοῦ πρώτου της ἀκόμα χρόνου, τοῦ 1879 — ἀπὸ τὰ θαυμάσια παιδικά του ποιήματα καὶ τὰ περίφημα ἐκεῖνα «Θρύψαλα». Ἀλλὰ σήμερα θὰ σᾶς τὸν παρουσιάσω καὶ ὡς ἄνθρωπο.

Ὁ ἱστορικὸς κ. Καμπούρογλους, γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα τὴν ἱστορικὴ ἐκείνη νύχτα, ποὺ γκρεμίστηκε ἀπὸ τὸν ἀνεμοστρόβιλο ἡ κολόννα τοῦ Ὀλυμπίου Διός — στὰ 1852. Εἶναι ὅμως ὁ θαλαρώτερος κι' ὁ νεανικώτερος ἀπ' ὅλους τοὺς Ἀθηναίους ὀγδοντάρηδες. Ἀνεβοκατεβαίνει τὰ πενηντατέσσερα σκαλιὰ τοῦ γραφείου μου — τὰ ἔχει μετρήσει ἕνας φίλος μου... νέος, ποὺ αὐτὸς τἀνεβοκατεβαίνει λαχανιάζοντας — χωρὶς τὴν παραμικρὴ δυσφορία. Κάνει ἀκόμα μακρινὲς πεζοπορίες μὲ κάθε καιρὸ — πρόπερσυ, μᾶστραπόβροντα, εἶχε βρεθεῖ στὴν κορφὴ τῆς Πεντέλης! — εἶναι ζωηρός, εὔθυμος, αἰσιόδοξος, ποτὲ σχεδὸν δὲν γρινιάζει σὰ γέρος, καὶ λέει, ὄχι μόνο τὰ σοφώτερα, ἀλλὰ καὶ τὰ νοστιμότερα, τὰ ἐξυπνότερα πράγματα τοῦ κόσμου. Ἀκόμα κι' οἱ σοβαροὶ Ἀκαδημαϊκοὶ ξεκαρδίζονται στὰ γέλια ὅταν μιλῇ στὴν Ἀκαδημία ὁ Καμπούρογλους.

Ἀλλὰ προπάντων εἶν' ἕνας γνήσιος παλιὸς Ἀθηναῖος. Ὁ κατ' ἐξοχήν, ἂν θέλετε, Ἀθηναῖος. Κανένας δὲν γνωρίζει καλύτερ' ἀπ' αὐτὸν τὴν Ἀθήνα καὶ τὴν Ἀττική, καὶ κανένας δὲν ἀγαπᾷ περισσότερο ἀπ' αὐτὸν τὴν αἰώνια πόλη. Ἡ ἀγάπη του δὲν περιορίζεται μόνο στὰρχαῖα της μνημεῖα, οὔτε κἂν στὰ μεσαιωνικά, στὰ βυζαντινά, στὰ νεώτερα: Ὡς κι' ἡ πέτρα ἀκόμα τῆς Ἀθήνας, καὶ τῆς Ἀττικῆς, εἶναι γιὰ τὸν Καμπούρογλου ἀγαπητή, λατρευτή, ἱερή. Τὸ ἴδιο καὶ τὰ φυτά της — ἀπὸ τὶς ἐλιὲς ὡς τὰ θυμάρια — καὶ τὰ ζῶα της, καὶ τὰ πουλιά της — ἀπὸ τὸ γαϊδαρέλο τῆς Πλάκας ὡς τὸ μπούρμπουλα, κι' ἀπὸ τὴ γλαῦκα τῆς Ἀθηνᾶς ὡς τὸ ἀηδονάκι τοῦ Κήπου — καὶ τὰ νερά της — σὰν τῆς Πεντέλης τὸ νερὸ ποὺ πάει τὸ ρέμμα - ρέμμα — κι' οἱ ἐξοχές της, καὶ τὰ χωριά της, κι' οἱ λόφοι της, καὶ τὰ βουνά της — ὤ, τὰ βουνά, τί λατρεία! Μὰ καὶ τὴ γλῶσσα της λατρεύει, καὶ τὴν ἱστορία της, καὶ τοὺς θρύλους της, καὶ τὰ τραγούδια της, καὶ τὶς παραδόσεις της, καὶ τὰ παραμύθια της, ποὺ τὰ ξέρει ὅλ' ἀπέξω κι' ἀνακατωτά. Καὶ προπάντων τὸν οὐρανό της, τὸν ἥλιο της, τὸ φεγγάρι της, τὸν ἀέρα της, τὸ κλῖμα της — τὸ θαυμάσιο αὐτὸ κλῖμα, τὸ μοναδικὸ στὸν κόσμο. ποὺ ἔπλασε τὸν ἀρχαῖον Ἀθηναῖο, τὸν τελειότερο ἄνθρωπο ποὺ εἶδε ὁ κόσμος, ἀλλὰ ποὺ πλάθει, κατὰ τὸν Καμπούρογλου, καὶ τὸν νεώτερο, τὸν σημερινό, ἴδιον κι' αὐτὸν ὅπως ἴδιο, ἀπὸ αἰῶνες, εἶναι καὶ τὸ κλίμα.

Κι' ἴσα-ἴσα γιὰ τὸ κλῖμα τῆς Ἀθήνας καὶ γιὰ τὴν εὐεργετικὴ ἐπίδρασή του στὸν Ἀθηναῖο, μοῦ μιλοῦσε κείνη τὴν ἡμέρα ὁ Καμπούρογλους στὸ γραφεῖο μου. Ἦταν μιὰ γλυκειὰ χειμωνιάτικη ἡμέρα, ἡλιοστάλαχτη. «Σύννεφο, καταχνιὰ δὲν ἀπερνοῦσε στ' οὐρανοῦ σὲ κανέν' ἀπὸ τὰ μέρη», καθὼς λέει κι' ὁ Ποιητής. Καὶ μιὰ στιγμή, δείχνοντάς μου ἀπὸ τὸ παράθυρο τὰ χρυσὰ καὶ τὰ γαλάζια ποὺ ἔλαμπαν ἔξω, μοῦ εἶπε:

— Βλέπεις σήμερα τί χαρὰ Θεοῦ; Καλοκαίρι! Ἔ, αὔριο πάλι θὰ χιονίζει!..

— Σώπα, καϊμένε! τοῦ λέω μἀνατριχίλα. Τὰ χιόνια πᾶνε...

— Αὔριο θἄχουμε πάλι χιόνια! ἐπιμένει ὁ Καμπούρογλους. Μεθαύριο βροχή, νοτιά. Κι' ὕστερ' ἀπὸ μιὰ δυὸ μέρες, ἕναν ἥλιο ποὺ θὰ φέγγῃ!.. Γι' αὐτὸ κι' ὁ Ἀθηναῖος, ἀπὸ ἀνέκαθεν, εἶν' ἔτσι ζωηρός, ἐξυπνος καὶ λιγάκι ἄστατος. Αὐτὸ τὸ κλῖμα δὲν τὸν ἀφίνει νὰ γἀποκοιμηθῇ, νὰ ἡσυχάσῃ, νὰ μουχλάσῃ, νὰ ὑποχοντριάσῃ καὶ νὰ μείνῃ καρφωμένος, σὲ μιὰ ἰδέα σὰν τοὺς κουτούς. Ὅλο ἀλλάζει, ὅλο ξανανιώνει κι' ὅλο τελειοποιεῖται. Οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι σάστισαν τὸν κόσμο. Ἔτσι μιὰ μέρα θὰ τὸν σαστίσουν κι' οἱ σημερινοί. Τό κλῖμα! τὸ κλῖμα! Ἰδές! Μὰ πιστεύει ἄνθρωπος πὼς αὔριο θὰ χιονίσῃ;..

Νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια, γιὰ τὴν ἐπίδραση τοῦ κλίματος δὲν εἶχ' ἀμφιβολία. Ἡ θεωρία εἶναι παλιά, γνωστὴ κι' ἀποδειγμένη. Δὲν μποροῦσα ὅμως νὰ πιστέψω πὼς αὔριο θὰ χιόνιζε Κι' ἐπερίμενα τὴν ἄλλη μέρα νὰ ἰδῶ, ἂν ἡ πρόγνωση τοῦ Καμπούρογλου θ' ἀλήθευε κι' ἂν ὁ μεγάλος αὐτὸς Ἀθηναῖος ἤξερε τόσο καλὰ καὶ τὴν ἀθηναϊκὴ μετεωρολογία, ὅπως τὴν ἱστορία καὶ ὅλα.

Λοιπὸν τὴν ἄλλη μέρα, οἱ Ἀθηναῖοι ξυπνήσαμε κάτω ἀπὸ ἕνα μαῦρο οὐρανὸ ποὺ ἐχιόνιζε! Καὶ μὲ τέτοια ὁρμή, μὲ τέτοια ἐπιμονή, ποὺ λέγαμε πὼς θὰ τὸ στρώσῃ καὶ πὼς ὁ χιονόκαιρος θὰ βαστάξῃ ὁλάκερη ἑβδομάδα.

Ἀλλὰ ὄχι. Τὴν ἄλλη μέρα γύρισε νοτιὰς κι' εἴχαμε βροχή. Κι' ὕστερ' ἀπὸ δυὸ μέρες ἅμα ξεθύμαναν τὰ σύννεφα, ὁ οὐρανὸς ἄστραψε πάλι χρυσογάλαζος κι' ὁ ἥλιος ἔκαιγε σὰν ἀνοιξιάτικος! Ἡ πρόγνωση τοῦ Καμπούρογλου κατὰ γράμμα καὶ κατὰ κεραία. Καὶ νὰ τί θὰ πῇ ν' ἀγαπᾶς τὸν τόπο σου, ὅπως ἐκεῖνος ἀγαπᾶ τὴν Ἀθήνα του: Τὸν ξέρεις κιόλα. Κι' ὅπως μπορεῖς νὰ διγγηθῇς τὸ θρύλο μιᾶς πηγῆς ἢ τὴν ἱστορία ἑνὸς ἐρειπωμένου πύργου, ἔτσι ξέρεις νὰ πῇς... καὶ τί καὶ ρὸ θὰ κάνῃ αὔριο, — καλύτερα κι' ἀπὸ Ἀστεροσκοπεῖο, ποὺ τὶς περισσότερες φορὲς γελιέται...

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΣΟΦΙΑ ΣΕΙΡΑΧ

I

Ἂν θέλῃς φίλο γιὰ νὰ βρῇς,
στὴ θλίψη ἀπόκτησέ τον
καὶ πάλι μὴν τὸν μπιστευθῇς,
παρὰ δοκίμασέ τον:
Ὑπάρχουν φίλοι στὴ χαρὰ
τραπέζια νὰ τοὺς κάνῃς,
μὰ μόλις σ' εὕρῃ συμφορὰ,
σοῦ φεύγουν καὶ τοὺς χάνεις.
(ΣΤ'. 7—10)

II

Μὲ δυνατώτερον κανεὶς
δὲν πρέπει νὰ τὰ βάνῃ:
θὰ σπάσ' ἡ πρώτη ἂν τσουγκρισθοῦν
τσουκάλα καὶ κανάνι
(ΙΓ'. 2)

III

Ἡ σπίθα ἀνάβει ἂν τὴ φυσᾷς,
ἀλλ' ἂν τὴ φτύσῃς σβένει·
μὰ κι' ἄναμμα καὶ σβύσιμο
ἀπὸ τὸ στόμα βγαίνει.
(ΚΗ'. 12)

IV

Τὸ πιὸ μικρὸ σου φέρσιμο
πολὺ νὰ τὸ προσέχῃς:
ντύσιμο, γέλιο, βῆμα σου,
δείχνουν... τί δρόμο τρέχεις.
(ΙΘ'. 30)

V

Τὰ ὅσα ἔκαμες καλὰ
στὸ νοῦ σου μὴν τὰ βάνῃς·
σκέψου μονάχα πιὸ πολλὰ
μὴ σ' ἔπαιρνε νὰ κάνῃς.
(Γ'. 23)

ΤΟΥΛΑ ΠΑΠΑΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΑ ΦΥΛΛΑ ΤΗΣ ΙΤΙΑΣ

Ἐφύσηξ' ἀλαφρὰ
τοῦ φθινοπώρου ἀγέρι,
Καὶ φύλλ' ἀπ' τὴν ἰτιά,
βροχὴ ἀσημένια, κάτω
Στὸ ρέμμα τὸ βαθὺ
ἐπέσαν' σὰ' να χέρι,
Ἐκεῖνο τά τραβᾷ
μαζί του ἀφρυὺς γεμάτο.

Τὰ φύλλα της ἰτιᾶς
ποῦ πᾶν; καὶ τὸ ποτάμι
Καὶ τὸ μουρμουρητό
κι' ὁ ἀφρός του ποῦ πηγαίνει;
Κι' ἐκεῖνο τὸ φτωχό,
ποῦ πάει τὸ καλάμι,
Ποὺ ἀγέρας τὸ κουνᾶ,
καὶ ἡ βροχὴ τὸ ραίνει;

Καράβια ποὺ κινοῦν,
ἕνα γαλάζιο Ἀπρίλη,
Καὶ φεύγουν, τὸ γιὰ ποῦ
χωρὶς κανεὶς νὰ ξέρῃ,
Ὀνείρατα ποὺ σβοῦν
μὲ τοὺς ἀχνοὺς τὸ δεῖλι
Τοὺς ρόδινους, ποῦ πᾶν;
γιὰ ποιὰ γαλήνια μέρη;

Πουλιὰ ποὺ ξεψυχοῦν,
ἀνάμεσα στὴ χλόη
Ἁπλὰ καὶ ταπεινά,
μὰ τόσο, τόσο ὡραῖα,
Σὲ χώρα ὀνειροευτὴ
νὰ πᾶνε ποῦ ἡ ἀλόη
τοῦ πόνου, καὶ ζωὴ
δὲν κάνουνε παρέα;

Στ' ἀγέρα τὴν πνοὴ
βροχὴ πέφτουν τὰ φύλλα,
Κι' οἱ πόθοι μου βροχὴ
μοῦ φτάνουν ὡς τὰ χείλα...
— Ἂς ἦταν βολετὸ
νὰ πάω ὅπου πηγαίνουν
Τὰ ὄμορφα κι' ἁπλά,
στὴ γῆ μας σὰν πεθαίνουν!

Περιπλοκάς

ΜΙΚΕΛΙΝΟ

«... Ρόδινο σούρουπο. ὥρα μυροφόρα χρυσὴ θυμητικῶν ὀνείρων ὥρα...» Μαβίλης

Ἀπριλιάτικο δειλινό...

Περνοῦν ἀργὲς οἱ ὧρες... Καθισμένη στ' ὁλάνοιχτο παράθυρο, βυθίζομαι σὲ μελάγχολη ρέμβη. Πρῶτα κοιτάζω ἀντίκρυ μου στὸ βουβὸ σου σπίτι, στὶς ἀνθισμένες τριανταφυλλιές, κι' ὕστερα πέρα, μακρυὰ πολύ, ἕνα κομμάτι γαλανὴ θάλασσα. Ὅλα τἄχει ἀπόψε ἀγγίξει μὲ τὰ χέρια της ἡ θλίψη. Ὅλα κουρασμένα σὰν τὴ σκέψη μου. Κι' ὅμως, ὦ χθές, Μικελίνο, ἦταν γιομάτα ἀπὸ τὴν ὀμορφιὰ τῆς ψυχῆς σου καὶ τὸν παιδιάτικό σου ἀγέρα. Χθὲς ἀκόμα, ἐγὼ ἀπὸ τὴν ἴδια θέση καὶ σὺ στ' ἀντικρυνὸ παράθυρο — κλειστό τώρα! — ἀναίγαμε τὴν πιὸ τρυφερὴ κουβεντούλα τοῦ κόσμου:

— Φεύγεις λοιπόν, Λίνο; καὶ πότε;

— Αὔριο...

Κι' ἦταν αὐτὸ τὸ «αὔριο» τόσο λυπημένο ποὺ πίστεψα πὼς ἕνας ἀλήθινὸς πόνος βάραινε τὴ μικρούλα σου ψυχή. Γι' αὐτὸ ἄρχισα νὰ σοῦ μιλῶ γι' ἄλλα πράγματα.

— Σ' ἀρέσουν, Λίνο, τὰ λουλούδια;

— Ναί, πολύ· ἐσένα;

— Ἀγαπῶ πιότερο τὰ ζωντανά!..

Κρυστάλλινο τὸ γέλιο σου δόνησε ξάφνου μὲ τὸν παλμό του τὸν δειλινὸ ἀγέρα, κι' εἶπες χαριτωμένα:

— Κατεβαίνουμε στὸν κῆπο; θέλω λίγα τριαντάφυλλα... ὄχι ζωντανά!..

— Πᾶμε, θὰ σοῦ κρατοῦν συντροφιὰ στὸ ταξίδι...

Καὶ κατεβήκαμε. Κόψαμε τὰ πιὸ ὄμορφα τριαντάφυλλα, πήραμε τὰ πιὸ δροσερὰ παιδιὰ τῆς ὡραίας τριανταφυλλιᾶς, ποὺ κουνοῦσε τ' ἀκρινά της κλώνια, σὰν βαριὰ κεφαλάκια σὲ ὥρα συλλογῆς. Ποιός ξέρει... Ἴσως νἄθελε νὰ πῇ πὼς ἡ θύμηση τῆς ἀγαπημένης αὐτῆς γωνιᾶς θὰ κρατοῦσε γιὰ σένα ὅσο καὶ τὰ τριαντάφυλλα. Ἡ λουλουδένια σου ψυχὴ θὰ τἄνοιωσε καλύτερα ἀπὸ μένα, γιατί, Μικελίνο, θόλωσαν τὰ μάτια σου, κι' ἔσκυψες τὸ σγουρό σου κεφάλι... Κι' ὅμως ἔφυγες...

***

Γιατὶ τάχα νὰ μπαίνουν στὴ ζωή μας πράγματα μικρά, τόσο μικρά; Νὰ τὴν ὁμορφαίνουμε μ' αὐτά, νὰ τ' ἀγαπᾶμε μὲ δυνατὴ μυστηριώδικη ἀγάπη. Κι' ὅταν φεύγουν — ὅπως ὅλα τ' ἀγαπημένα — νὰ μὴ βρίσκουμε εὔκολα κάτι ποὺ νὰ γιομίσουμε τὸ κενὸ ποὺ ἀφήνουν αὐτά. Γιατί;

Τί ἤσουν σύ, Μικελίνο; Ἕνα μελαχροινὸ ἀγεράκι μόλις ἐννιὰ χρονῶν, μὲ μαῦρες μποϋκλες κι' ὁλοφώτεινα πρασινογάλαζα μάτια. Ἤσουν μικρό. Μὰ εἶχες τὴν ἀνεκτίμητη ἀξία μιᾶς γλυκειᾶς συντροφούλας. Ἡ γνωριμιά μας πόσο ποιητική! Ἐκεῖ στὴν ἀμμουδιὰ τοῦ Φαλήρου, μοιραστήκαμε τὰ τελευταῖα γιασεμιὰ μιᾶς μικρῆς ἀνθοπώλισσας.

Ἀπ' τὰ λουλούδια ἄρχισε ἡ φιλία μας καὶ μ' αὐτὰ τέλειωσε. Μπορεῖ νὰ ἔζησε ὅσο κι' αὐτά. Τὰ παιδιὰ μεγαλώνουν, ξεχνοῦν. Μὰ κάτι μοῦ λέει πὼς θὰ μὲ ξέχασες τὴν ἴδια ὥρα, Μικελίνο! Ἐγὼ ὅμως θὰ σὲ θυμᾶμαι, καιρὸ ἀκόμα θὰ σὲ θυμᾶμαι! Ὅσο θὰ κρατοῦν τ' ἀπριλιάτικα δειλινά, ἡ ἀνθισμένη τριανταφυλλιὰ ποὺ θὰ μοῦ διηγεῖται τὴν ἱστορία τῆς φιλίας μας, ὅσο δὲν θἄρχονται ἄλλα χεράκια ν' ἀνοίξουν τὸ κλειστὸ παράθυρό σου — κι' ἂν δὲν τ' ἀγαπήσω σὰν τὰ δικά σου, θὰ τὰ συμπαθήσω ὅμως πολύ — ὅσο θὰ βλέπω λίγη γαλανὴ θάλασσα μακρυὰ ποὺ φέρνει στὸ νοῦ μου ἕνα πλοῖο καὶ στὸ κατάστρωμά του ἕνα ἀγόρι νὰ βλέπῃ μπροστά του τ' δραμα τῆς ὡραίας Ἰταλίας. Θὰ σιμώνῃς ἐκεῖ... Τὰ ρόδα θὰ ξεφυλλοῦν σὲ μιὰ γωνιὰ ξεχασμένα, κι' ἡ ἀνάμνηση τῆς γαλανῆς Ἑλλάδας θὰ σβύνῃ μπρὸς στὶς γόνδολες, στὰ κανάλια, τὶς λικνιστικὲς βαρκαρόλες...

Μικελίνο, γλυκὸ παιδάκι! ἀπόψε τὸ δειλινὸ πεθαίνοντας, μ' ἀφήνει, χωρὶς τὴ γελαστὴ καλησπέρα σου, ἀνείπωτα θλιμμένη...

Ἠλιογέννητη

ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ

Ἔξω ἦταν παγωνιά. Θαρρῶ πὼς ψιλοχιόνιζε κιόλας. Κυριακή. Τὸ Πανεπιστήμιο κλειστό. Ἡ σκηνή σ' ἕνα φοιτητικὸ δωμάτιο. Βιβλία σ' ὅλες τὶς γωνιές, ἐφημερίδες, χαρτιά, ἕνα μπερὲ κάνει συντροφιὰ μ' ἕναν Ἡρόδοτο ἐπάνω στὸ κρεβάτι. Μεγάλη τάξη δηλαδή. Τίποτα δὲν λείπει, μονάχα ἡ φωτιά. Ὑψηλῆς περιωπῆς κυρία, δὲν συχνάζει σὲ τέτοιου εἴδους κέντρα.

Δυὸ ἀνεμῶνες σ' ἕνα ποτηράκι κοιτοῦν λυπημένα τὴ γύρω τάξη. Εἶναι σχεδὸν μαραμένες, μὰ δὲν τὶς κετοῦν ἀκόμα. Δίνουν στὸ κρῦο τους δωμάτιο κάτι ἀπ' τὴ γλυκειὰ ξεστασιὰ τοῦ σπιτιοῦ τους, κάτι ἀπ' τὴ χαρούμενη ὀμορφιὰ τῆς πατρίδας τους. Ἡ Ἰωάννα διαβάζει: ich öffne das Fenster...

— Γιὰ τὸ Θεό, Ἰωάννα. Μὲ τέτοιο κρύο θ' ἀνοίξῃς τὸ παράθυρο; Τρελλάθηκες;

Κι' ἡ Νίτσα πετιέται περίτρομη ἀπ' τὸ κρεβάτι της, ποὺ ἦταν κουκουλωμένη.

— Θαρρῶ πὼς τὄπαθες ἐσύ.

Κατάλαβε γρήγορα τὴν πλάνη της. Εἶχε μισοκοιμηθεῖ καὶ τὰ λόγια τῆς Ἰωάννας, ποὺ εἰπώθηκαν λίγο δυνατά, ἀντήχησαν σὰν ἀπειλὴ στ' αὐτιά της. Ἄρχισε νὰ τριγυρίζῃ στὸ δωμάτιο. Χουχούλιζε τὰ χέρια της. Τί κρύο!

— Θὰ τὰ βάλω μαζί σου, Ἰωάννα. Σὺ παγώνεις τὸ δωμάτιο.

Σηκώνεται καὶ κείνη. Ἀρχίζουν νὰ ψευτοπαλεύουν. Ζεστάθηκαν λίγο. Τό μάλωμα δυναμώνει σ' ἀστεῖο τόνο.

— Ναί, ναί, σὺ φταῖς!

Καὶ δός του πάλεμα.

Τὰ «πεπαγωμένα» τους μέλη γίνονται λαστιχένια. Τὰ μάτια τους ἀστράφτουν.

— Στάσου μιὰ στιγμὴ νὰ βγάλω τὸ παλτό μου καὶ σοῦ δείχνω ἐγώ.

Πετιέται τὸ φτωχὸ τσαλακωμένο σὲ μιὰ γωνιά.

Ὡραῖα, θαυμάσια, ἔξοχα!.. Κακή, σὺ φταῖς. Πάρε κ' αὐτὴ ἡ... Τρέλλα, μαγεία... Ἄχ! δόξα σοι ὁ Θεός, ἔβγαλα τ' ἄχτι μου.

Κι' ἡ Νίτσα πέφτει σὲ μιὰ καρέκλα ἀποκαμωμένη, ἱδρωμένη...

— Δὲν τὄβγαλα ὅμως κι' ἐγώ.

Τὸ πάλεμα ξαναρχίζει, μὲ τί μπρίο. Θεέ μου! Κάποια ὥρα παύουν. Χαμογελοῦν πονηρὰ σὰν νὰ λένε: Ζεσταθήκαμε, ἔ;..

Ἰζόλδη

ΣΤΟ ΚΟΥΡΕΙΟ

-- Καθήστε, δεσποινίς, σὲ λίγο τελειώνω, μοῦ εἶπε ὁ κουρέας σὰν μπῆκα στὸ κουρεῖο, ἐνῶ ἔκοβε τὰ πίσω μαλλιὰ τοῦ κ. Δ., ποὺ τυλιγμένος στὴν ἄσπρη πετσέτα καὶ σκυμμένος καθὼς ἦταν, παρουσίαζε ἕνα θέαμα πολὺ κωμικό.

Κάθησα σ' ἕνα καναπὲ καί, μὴ ξέροντας τί νὰ κάμω, ἔστρεψα τὴν προσοχή μου στὸν κ. Δ. Καὶ τὸν βλέπω νὰ παρατηρῇ στὸν καθρέφτη τὴ φάτσα του καὶ νὰ δέχεται, μὲ τὰ μαλλιὰ ἀνωκάτω, τὸ πιτσίλισμα τῆς μυρωδιᾶς, ποὺ τὸν ἀνάγκαζε νὰ μισοκλεῖ τὰ μάτια του! Τώρα γινόταν πιὸ κωμικὸς ἀκόμα.

Κι' ἐνῶ νόμιζα πὼς τελείωσε, βλέπω τὸν κουρέα νὰ τὸν ξαναπιτσιλᾶ καὶ νὰ τοῦ ξαναναχατώνει τὰ μαλλιά. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὸ ρολόϊ κτυπᾶ ρυθμικὰ ἕνδεκα φορές — αὐτὸ εἶναι τὸ σὲ λίγο; ὅταν ἤρθα ἦταν 10 καὶ 10! — ἐνῶ τὸ σφύριγμα τοῦ βαποριοῦ ποὺ φεύγει, μοῦ θυμίζει πὼς σὲ λίγες μέρες ἕνα ἴδιο σφύριγμα θἄναι τελευταῖος ἀποχαιρετισμὸς ἀπὸ ἀγαπημένα πρόσωπα!..

'Από τίς θλιβερές σκέψεις μου μέ ξυπνᾶ τό ἀνατριχιαστικό κλίκ-κλάκ τοῦ ξυραφιοῦ πού ἀκονίζεται. Γυρίζω καί βλέπω τόν κ. Δ. μ' ὅλο σχεδόν τό πρόσωπο ἀλευρωμένο μέ πηχτή ἄσπρη σαπουνάδα. Τόν κοιτάζω καί μοὔρχεται νά γελάσω, ἐνῶ τό κλίκ-κλάκ μ' ἐκνευρίζει. Μά κι' ὁ ἴδιος φαίνεται σά νά πλησιάζῃ στό τέρμα τῆς ὑπομονῆς του' ξεφυσᾶ, μέ τό δίκιο του ὅμως...

'Αρχίζει τό ξύρισμα' σάν τελείωσε τό ἕνα μέρος, τό ξυράφι δέ θἄκοβε φαίνεται πάλι, γιατί τό ξανακονίζουν.

Σκέπτομαι: ἄν τώρα δά πιάσῃ φωτιά τό μαγαζί, ὁ κ. Δ. θά πεταχτῇ ἔξω μέ τό μισό πρόσωπο κάτασπρο καί τήν πετσέτα στό λαιμό; Αὐτή ἡ σκέψη μοῦ γεννᾶ διάθεση γιά γέλια, μά βαστιέμαι.

'Αφοῦ τοῦ ξύρισε τό ὑπόλοιπο μέρος, τόν ξανάλειψε καί τόν ξαναξύρισε, τόν χτένισε πάλι, τόν πασάλειψε κολώνια καί πούδρα, τόν σκούπισε κι' ἐπιτέλους τελείωσε. 'Η *ὥρα εἶναι δώδεκα παρά εἴκοσι,* – αὐτό ἦταν τό «λίγο»!

— Σᾶς ἔκαμα νά περιμένετε.

Θέλησα νά τοῦ ἀπαντήσω:

— Σεῖς; ἡ καταραμένη μόδα φταίει! Μά τό γελαστό «ὁρίστε» τοῦ κουρέα μέ πρόλαβε.

Καί τώρα ἡ σειρά μου. Εὐτυχῶς πού δέν εἶναι ἄλλος γιά νά γελάσει μέ τίς δικές μου φόρμες, ἄν κι' οἱ γυναῖκες— ἄς τίς λένε φιλάρεσκες! – εἶναι πιό εὔκολες ἀπ' τούς ἄνδρες.

Μῦρον τῆς Ἄνδρου

ΤΙΜΩΡΗΜΕΝΕΣ

Κι' οἱ δυό τιμωρημένες ἀνεβαίναμε σιγά-σιγά τή σκάλα. Θά ξεστρώναμε μόνες μας τά κρεβατάκια μας... Μά τό σπουδαιότερο, στά σκοτεινά... Ἄχ Θεέ μου, πῶς θ' ἀνεβαίναμε τή σκάλα; Στό πρῶτο γύρισμα σταθήκαμε, χωρίς οὔτ' ἡ μιά οὔτ' ἡ ἄλλη νά τολμάῃ νά πάῃ παραπάνω.

Κι' αὐτό δέν ἦταν ἡ μόνη μας τιμωρία. Τό βράδυ στό τραπέζι μᾶς ἔβαλαν καί φάγαμε ἀπ' ἕνα ὁλόκληρο πιάτο κόκκινη σούπα, πού σ' ἄλλη περίσταση θά χαλούσαμε τόν κόσμο. 'Εμεῖς βαστούσαμε τίς μύτες μας καί τά δάκρυα ἔτρεχαν ποτάμι... Ἔπειτα ἀράδιασαν τά φροῦτα στό τραπέζι. Κάτι σταφύλια, μόλις τἆχαν φέρει ἀπ' τ' ἀμπέλι· 'Αμ' ἐκεῖνα τά σῦκα; 'Αλλ' ἄν τολμούσαμε, ἄς ἁπλώναμε χέρι.

Τέλος, αὐτό εἶχε πιά περάσει. Τώρα ὅμως πῶς νά πᾶμε χωρίς φῶς στήν κάμαρά μας; Τό σπίτι δέν εἶχε ἠλεκτρικό γιά ν' ἀνάψῃ κανείς ἀμέσως. Μιά λάμπα βρισκόταν στό διάδρομο, μά... ποιός ἤξερε νά τήν ἀνάψῃ... Δέν ἤμουν τότε πιότερο ἀπό πέντε χρονῶν. Τόν περισσότερο καιρό τόν περνούσαμε κάθε χρόνο στά Βοδενά μέ τόν ἀδερφό τῆς μαμμᾶς, παντρεμένο, καί τή γιαγιά.

Τὄχαμε πάρει πιά ἀπόφαση κι' ἀνεβαίναμε. Κι' ἄν ἔβγαιναν κι' ἐκεῖνα τά φαντάσματα πού μᾶς εἶπε ἡ κυρά-Φρόσω, ἡ μητέρα τῆς Τασίας, δέν μᾶς ἔμελε· Ἄς μᾶς ἔπερναν, ἀφοῦ κανείς πιά δέν μᾶς ἀγαποῦσε... μά κανείς. Οὔτε κι' ὁ κλητήρας τοῦ θείου μου, αὐτός πού ἄλλη φορά μᾶς ἔδινε ἕνα σωρό κουτιά... Καί μ' ὅλα αὐτά τρέμαμε, κυριολεκτικῶς, τρέμαμε ἀπ' τό φόβο.

Φτάσαμε. Μά... τώρα πῶς ξεστρώνονται κρεβάτια στά σκοτεινά; 'Εγώ, ἄν δέν μ' ἀγαποῦσε κανένας τους, ἀγαποῦσα ὅμως τόν ἑαυτό μου καί τόν λυπόμουνα τόν κακομοίρη νά παιδεύεται ἔτσι. 'Αποφάσισα λοιπόν νά μήν ξεστρώσω, ἀλλά νά κοιμηθῶ ἔτσι ὅπως ἦταν. Τῆς Νίτσας σάν καλή τῆς φάνηκε ἡ ἰδέα μου κι' εἶπε πώς θἄκανε κι' αὐτή τό ἴδιο.

Τώρα ὅμως, ποῦ νά βροῦμε τά νυχτικά μας; Κι' αὐτή ἡ Τασία τίποτα δέν ἀφίνει στή μέση! Ὅλο κοιτάει, τό ἕνα νά κρύψῃ ἀπ' ἐδῶ καί τ' ἄλλο ἀπ' ἐκεῖ. Τότε μιά ἄλλη ἰδέα, λαμπρή — ὅπως τήν ἔκρινε ἡ Νίτσα—μοὖρθε: Νά κοιμηθοῦμε ὅπως εἴμαστε. 'Εγώ μάλιστα οὔτε τά παπούτσια μου εἶχα σκεφτεῖ νά βγάλω, ἀλλ' ὅταν ἄκουσα τή Νίτσα νά τά βγάζῃ, ἔκανα κι' ἐγώ γρήγορα-γρήγορα τό ἴδιο.

Βρεθήκαμε ἐπιτέλους πλαγιασμένες, μά... ποῦ ὕπνος! Μοῦ φαινόταν πώς φαντάσματα παραμόνευαν καί περίμεναν νά κοιμηθῶ γιά νά μ' ἁρπάξουν.

'Ο Μορφέας ὡστόσο ἀποφάσισε νά μέ θυμηθῇ. Μέ σήκωσε ἀνάλαφρα, γιά νά μέ ξαναφέρῃ τήν ἄλλη τό πρωΐ ἀνακουφισμένη πιά...

Τό πρωΐ βρεθήκαμε μέ νυχτικιά, σέ ξεστρωμένα κρεβάτια. Εἴχαμε κιόλα ξεχάσει τά χτεσινά. Κατεβήκαμε σάν κάθε μέρα στήν τραπεζαρία, καί καλημερίσαμε τούς μεγάλους φιλώντας τους, σά νά μήν εἶχε γίνει τίποτα...

Βάγκνερ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

'Η μικρή Νίκη, ἀκούοντας στό βιολί κάποιο γνωστό της τραγουδάκι, ρωτάει:

— Μόνον τραγούδια λέει τό βιολί ἤ καί παραμύθια;

***

'Ο Χρηστάκης στόν κῆπο:

— Παππού, ὅταν θέλω νά φάω ρόδια, νά κόβω μόνος μου;

—Ὄχι. Νά λές ἐμένα νά σοῦ κόβω.

— Τώρα... νά θέλω;

(Γεγονότα) *Μεγάλη 'Ελλάς*

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

'Αθῆναι, 42 ὁδός Εὐριπίδου, τήν 16 Φεβρουαρίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δέν παραλαμβάνω γράμματα μέ ἀνεπαρκές γραμματόσημο, γιά τά ὁποῖα πρέπει νά πληρώσω πρόστιμο. Ζυγίζετέ τα καί βάζετε τό γραμματόσημο σωστό. —Δέν ἀπαντῶ σέ κανένα, ὅταν μέ ρωτᾶ γιά πράγματα πού τά ἔχει ὁ* 'Οδηγός τοῦ Συνδρομητοῦ. *Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καί πρέπει νά τόν προμηθευθῇ ὅποιος θέλει νά λαβαίνῃ μέρος στήν κίνηση.

Ἡ κ. 'Ελένη Ψημένου, πού ἔχει ἀναλάβει τή διοργάνωση τῆς ***'Εθνικῆς 'Εορτῆς τοῦ Βιβλίου***—ἔτσι ἀποφασίσθηκε νά ὀνομασθῇ—μέ παρακάλεσε νά εὐχαριστήσω τά Διαπλασόπουλα πού προσφέρθηκαν τόσο εὐγενικά νά τή βοηθήσουν. Ὅσα τυχόν δέν τῆς ἔχουν ἀφίσει τή διεύθυνσή τους, ἄς τῆς τήν γράφουν, γιά νά τά καλέσῃ ὅταν θά χρειασθοῦν. 'Η ἑορτή θά γίνῃ στόν Παρνασσό. Οἱ ἐκδοτικοί Οἶκοι τῶν 'Αθηνῶν θά στείλουν τά βιβλία τους καί εἰδικούς ὑπαλλήλους, πού θἀναλάβουν τήν τοποθέτηση, τόν στολισμό, τήν πώληση κτλ· Πάντα ὅμως θά χρειασθοῦν καί μερικοί νέοι καί κορίτσια γι' ἄλλες ὑπηρεσίες. Ἔτσι θά χρησιμοποιηθοῦν τά Διαπλασόπουλα πού ἐδήλωσαν, κι' ὅσα τυχόν θά δηλώσουν ἀκόμη. Γιατί ὑπάρχει καιρός: ἡ ἑορτή θά γίνῃ τόν 'Απρίλιο.

Ἕνας παλιός μου φίλος, καί κατόπι συνεργάτης μου, ὁ κ. ***Νῖκος Τουτουντζάκης***— γιατρός σήμερα— μοῦ ἔγραψε ἕνα ὡραῖο γράμμα, γιά νά μοῦ πῇ πόσο τοῦ ἄρεσε καί πόσο τόν συγκίνησε τό ποίημα τῆς ***Περιπλοκάδος***: «Οἱ ἁπλές χαρές». «Εἶναι, λέει, ἕνα ἁπλό τραγούδι τόσο ὄμορφο, πού θά τιμοῦσε τόν πιό δόκιμο ποιητή. 'Η χαρά μου εἶναι μεγάλη πού βλέπω ὅτι ἡ Διάπλασίς μας θά δώσῃ πάλι στόν τόπο μας τούς καλύτερους ποιητάς καί πεζογράφους. Διαβίβασε στήν ***Περιπλοκάδα*** ὄχι μόνο τά συγχαρητήριά μου, ἀλλά καί τίς εὐχαριστίες μου γιά τήν ἐξαιρετική συγκίνηση πού μοῦ προξένησε τό τραγούδι της αὐτό».— Τό κάνω εὐχαρίστως' καί χωρίς κανένα φόβο μήν τό πάρῃ ἀπάνω της ἡ ***Περιπλοκάς*** καί... χαλάσῃ, γιατί νέος πού ἔχει ἕνα τόσο γερό ταλέντο, δέν μπορεῖ ποτέ νά χαλαρώσῃ τήν προσπάθειά του, ὅσους ἐπαίνους κι' ἄν ἀκούσῃ, μέ τήν ἰδέα πώς ἔγινε πιά τέλειος!

Φαντάζομαι, ***Μικρό Βιολάκι***, τή χαρά σου ὅταν εἶδες τό πρῶτο σου κομμάτι δημοσιευμένο. 'Αλλά καί πῶς μποροῦσε νά μή σοῦ τό ἐγκρίνω; Ἦταν τόσο καλό γιά τήν ἡλικία σου! Πῆρες κάτι νόστιμο, χαρακτηριστικό, ἀληθινό, ἀπό τή ζωή σου, καί τὄγραψες μέ ἁπλότητα καί μέ χάρη. Κι' ἔτσι πρέπει νά ἐξακολουθήσῃς, χωρίς νά γυρέψῃς ἀνώτερα τῆς ἡλικίας σου πράγματα. Σιγά-σιγά θά πλαταίνῃ ὁ κύκλος... Ὤ, πόσο κακό εἶναι αὐτό πού κάνουν μερικά περιοδικά, πού ὅ,τι στείλῃ κανείς, καλό ἤ κακό, τό δημοσιεύουν! Θά εὐεργετήσῃς τή φίλη σου ἄν τήν φέρῃς σέ μένα, γιατί μόνο τήν ἀλήθεια θά τῆς λέω. Ναί, κι' ὁ «Ἄγγελος τῆς 'Αγάπης» εἶναι ἕνα βιβλίο γιά τήν ἡλικία σου.

Δυσανάγνωστο τό γράμμα σου, ***Φρανσίνα***' ἀλλά δέν φταῖς, ἀφοῦ ἀπό τό κρύο δέν μποροῦσες νά κρατήσῃς τήν πέννα. Καί γι' αὐτό ἔβαλα τά δυνατά μου... γυαλιά καί τό διάβασα (πρᾶγμα πού δέν τό κάνω, ὅταν ἡ κακογραφία δέν ἔχῃ δικαιολογία). Ναί, ὁ πατέρας σου σοῦ ἔκαμε τό καλύτερο δῶρο πού μποροῦσε νά σοῦ κάμῃ: μιά ὡραία καί μεγάλη βιβλιοθήκη, γιά νά βάζῃς τἀγαπημένα σου βιβλία. Νά, ἕνα ἔπιπλο ἀπαραίτητο, σάν τό κρεβάτι καί σάν τό τραπέζι τοῦ φαγητοῦ, γιά μιά κατοικία ***ἀνθρώπου***... Γιά τό Γρῖφο, ὑποθέτω πώς εἶναι σύμπτωση. Τό ρητό αὐτό εἶναι κοινότατο καί πολλοί κάθε τόσο τό γριφοποιοῦν...

'Ο μπαμπάς σοῦ λέει πολύ καλά, ***Μπουμπουλίνα***: πρῶτα ἡ ὑγεία κι' ἔπειτα τά μαθήματα. Κι' ἐγώ, σχετικά μ' ἐκεῖνο πού μοῦ λές, ὅτι ἕνεκα τῶν διαγωνισμῶν τοῦ σχολείου, θά παραμελήσῃς λίγο τά διαπλασιακά σου καθήκοντα, προσθέτω: Πρῶτα τά μαθήματα κι' ἔπειτα ἡ Διάπλασις. Τό γράμμα σου δέν ἔχει ἡμερομηνία καί δέν ξέρω πόσων ἀκριβῶς ἡμερῶν εἶναι' ἐλπίζω ὅμως νά σοῦ πέρασε ὁ πυρετός κι' ὁ βήχας καί νά πηγαίνῃς πάλι στό σχολεῖο τακτικά.

'Εξετέλεσα τίς παραγγελίες σου, ***Πανελλήνιο Ὄνειρο***. Τό γράμμα σου, ἄν καί λές πώς εἶναι σύντομο — κι' εἶναι βέβαια, σχετικῶς μέ ἄλλα σου — πάλι πιάνει δυό μεγάλες σελίδες πυκνο-δακτυλογραφημένες! Αὐτό τί σημαίνει; 'Ενῷ κάθησες μέ τό σκοπό νά μοῦ γράψῃς λίγα

(ἤ μᾶλλον πολλά, ἀλλά μέ λίγα λόγια) παρασύρθηκες πάλι καί μοὔγραψες γιά πολλά μέ πολλά. 'Αλλ' αὐτό εἶναι μιά ἀδυναμία — γιά νά μήν πῶ ἐλάττωμα — πού πρέπει νά τῆς ἐπιβληθῇ. Γιατί θά σέ κυριεύσῃ καί τότε θἆναι ἀργά. Μάθε, ὅσο εἶναι καιρός, νά γράφῃς, ὄχι βέβαια λακωνικά, ἀλλά σύντομα... Ὡστόσο, μαρτυροῦν πολύ εὐγενικά συναδελφικά αἰσθήματα αὐτά πού γράφεις γιά τό Σύλλογο τῶν Βατράχων καί γιά τόν 'Εσπεράντζο, καί πρέπει νά σέ συγχαρῶ.

Κι' ὅμως δέν ἤθελα, ***'Ινδιάνα***, νἄργῇς τόσο νά μοῦ γράψῃς... Ναί, ἡ συνδρομή σου εἶχε ἀνανεωθεῖ. Ἔλαβα καί τό κομμάτι σου, πού δέν ἀμφιβάλλω πώς θἆναι ὡραῖο ὅπως ὅλα ὅσα μοῦ ἔχεις στείλει ὡς τώρα. Πολύ σύντομο τό γράμμα σου, ἀλλά εἶσαι δικαιολογημένη ἀφοῦ τό χέρι σου, ἀπό τό κρύο, ἀρνήθηκε στό τέλος ὑπηρεσία. Τώρα πού διορθώθηκαν οἱ καιροί, περιμένω κανένα ἐκτενέστερο. Κι' ἀπό τή ***Δροσοστάλαχτη*** ἐπίσης πού τή χαιρετῶ.

Ἔλντα, τά μαθήματα, ναί. ἀλλά φόβο μή μοῦ γίνῃς ἐνοχλητική δέν πρέπει νἄχῃς καί γράφε μου ὅσο συχνά θέλεις. Χαριτωμένη ἡ φωτογραφία τοῦ μικροῦ Ρέννου, ὅπως ἦταν πρό τεσσάρων ἐτῶν, ὅταν ἔβαλε τά πρῶτα ναυτικά κι' ἔλεγε πώς εἶναι «ναύτης τοῦ 'Αβέρωφ». Δέν μπορῶ ὅμως νά σ' εὐχαριστήσω, γιατί οὔτε τόσο μεγάλη εἶναι, οὔτε τόσο καλλιτεχνική — ὡς φωτογραφία — σάν ἐκεῖνες πού δημοσιεύω στή σειρά τῶν «Παιδιῶν ἐκ τοῦ φυσικοῦ».

Χαίρω πολύ, ***Κυριάκε Δ. 'Ανεμογιάννη***, πού ἀποφάσισες νά μπῇς στήν κίνηση, καί σ' εὐχαριστῶ γιά τά τόσο καλά λόγια. Ναί, χωρίς 'Οδηγό δέν μπορεῖς νά κάμῃς βῆμα. Καί τό ἀντίτιμο — ἄς εἶναι μικρό — μπορεῖς νά μοῦ στείλῃς μέ ταχυδρομική ἐπιταγή. 'Αλλά καί σέ γραμματόσημα ἑλληνικά. Μόνο πού τό γράμμα πρέπει νἆναι συστημένο, γιά νά μή τυχόν χαθῇ.

Ἕνα νόστιμο — καί χαρακτηριστικό — μοῦ γράφει ὁ ***Κεφαλλωνίτης***: Μιά μέρα, στό δρόμο, εἶδε δυό παιδιά πού πήγαιναν διαβάζοντας ἕνα φυλλάδιό μου. Δέν τά γνώριζε. Καί γιά νά τά πειράξῃ, νά τά δοκιμάσῃ, τούς εἶπε: «Τί σαχλοπεριοδικό εἶναι αὐτό πού διαβάζετε;» Τά παιδιά ἀμέσως ἀγρίεψαν καί τοῦ ρίχτηκαν καί τά δυό νά... τόν φᾶνε! Κι' εἶδε κι' ἔπαθε ὡς νά τά ἡσυχάσῃ, βεβαιώνοντάς τα πώς κι' αὐτός εἶναι Διαπλασόπουλο καί πώς τό εἶπε γιά ν' ἀστειευθῇ. Ἔτσι ὁ ***Κεφαλλωνίτης*** εἶδε πόσο μἀγαποῦν τά πνευματικά μου παιδιά. Μ' αὐτό δέν μποροῦσε νά τό κρίνῃ κι' ἀπό τόν ἑαυτό του; — 'Ο κ. Ξ. τόν εὐχαριστεῖ πολύ γιά ὅσα γράφει.

'Η ***Δέλια*** μοῦ γράφει: «'Ο ἀγαπητός μας κ. Φαίδων ἐξακολουθεῖ νά λατρεύῃ τίς γάτες, καθώς τό δείχνει ἡ τελευταία του ὡραιότατη 'Επιστολή. Εἶχα διαβάσει αὐτό τό ἄρθρο τοῦ Μοράν, μά τό εἶχα ξεχάσει σχεδόν, κι' ὁ Φαίδων μοῦ τό θύμισε μ' ἕναν τρόπο ἀνεξίτηλο: ἔχει τήν τέχνη τή μοναδική. Τόν καιρό πού ἤμουν στό Παρίσι, εἶχα προσέξει κι' ἐγώ τήν ἐξαιρετική γατολατρεία τῶν Παρισινῶν, καί ὡρισμένες τεράστιες, καλοθρεμμένες γάτες τῶν θυρωρείων καί τῶν καταστημάτων ἦταν ἡ ἀδυναμία μου. Τώρα σέ παρακαλῶ νά τοῦ διαβιβάσῃς τά θερμά μου συγχαρητήρια γιά τήν ἐπίσημη δεξίωσή του στήν 'Ακαδημία καί τό μνημειώδη του λόγο γιά τήν ἐξέλιξη τοῦ 'Ελληνικοῦ Μυθιστορήματος». — Σ' εὐχαριστεῖ πολύ, ***Δέλια***. Κι' ἐγώ, γιά τό ἱστορικό αὐτό διήγημα πού μοῦ ἔστειλες, καί πού θά τό δημοσιεύσω, γιατί πραγματικῶς ἐνδιαφέρει τά Διαπλασόπουλα.

Εὐχαριστῶ πολύ τόν ἀγαπητό μου παλιό φίλο ***'Αβρ. Ν. Παπάζογλου***, ἀπό τήν Πόλη, πού μοῦ ἔστειλε τή «Φιλολογική Πρωτοχρονιά τοῦ 1932», ἕνα πολύ ὄμορφο Ἡμερολόγιο πού ἐκδίδει ἐκεῖ, μέ διαλεχτή ὕλη καί καλλιτεχνικές εἰκόνες. 'Αλήθεια, εἶναι τόσο καλό, πού μπορῶ νά τό συστήσω καί στά μεγάλα Διαπλασόπουλα. Εἶδα μέ χαρά μου ὅτι ὁ κ. Παπάζογλους γράφει καί στή «Νέα Ἑστία» γιά τή σύγχρονη τουρκική λογοτεχνία, πού τόσο καλά τή γνωρίζει.

Πολύ μ' εὐχαρίστησε τό πρῶτο σου γράμμα, ***Νῖκο Μπουρνᾶζε***, κι' ἐλπίζω νά πάρῃς καί ψευδώνυμο καί νά μοῦ γράφῃς τακτικά. Στό ἐρώτημά σου, ἀπαντῶ ὅτι «οἱ δυστυχίες καί οἱ πόνοι τῆς ψυχῆς» προσφέρονται βέβαια στόν συγγραφέα περισσότερο ἀπό «τίς χαρές καί τίς εὐτυχίες». Μόνο χρειάζεται προσοχή, μέτρο, γιά νά μήν καταντᾷ τό συγκινητικό διήγημα ζοφερό, ἀπαισιόδοξο, ἀνυπόφορο. Ὡστόσο σύ, πού τώρ' ἀρχίζεις, θἄταν προτιμότερο νά δώσῃς μερικές φαιδρές εἰκόνες τῆς ζωῆς, κι' ἀργότερα... βλέπουμε.

Τἀποτελέσματα τοῦ Διαγωνισμοῦ τῶν 'Ασκήσεων εἶναι ἕτοιμα. Θά δημοσιευθοῦν στό ἐρχόμενο.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

'Απορρίπτονται: «Ἕνας τελειωμός» τοῦ ***Η. Δ. Α.*** 'Αρχίζει μέ τήν περιγραφή ἑνός μιναρέ καί συνεχίζεται μέ τήν περιγραφή τοῦ θανάτου ἑνός μουλαριοῦ. Δέν ἔχει καμμιά συνοχή καί τό λεκτικό του εἶναι πολύ ἀπεριποίητο. 'Εξ ἄλλου πολύ τραγικό τό θέμα. — «'Αστέρια» τῆς ***Νεράϊδας τοῦ Γιαλοῦ***. Πολύ ἐκτεταμένο. Θά μποροῦσε νά γίνῃ δυό κομμάτια ξεχωριστά. Τό πρῶτο μέ μιά ἐπέκταση τῆς περιγραφῆς τῶν ἀστεριῶν πού εἶναι πραγματικά πολύ πρωτότυπη, καί τό δεύτερο μέ τήν ἱστορία τοῦ παιδιοῦ. — «Περί Μουσικῆς» τοῦ ***Ματωμένου Δαφνόκλαδου***. Πράγματα χιλιοειπωμένα. Γλῶσσα σχολαστική. — «'Από τά Φαιδρά» τῆς ***Εὔας 'Αδάμ***. 'Ακατάλληλο γιά τήν Σ. Σ. Σ. — «Περιγραφή κυνηγίου» τοῦ ***Αἰθιοπικοῦ Λέοντος***. Παρ' ὅλο πού ὁ φίλος μας ξέχασε νά τό σημειώσῃ, τό κομμάτι αὐτό μοῦ φαίνεται μεταφρασμένο ἀπό κανένα μυθιστόρημα τοῦ Βέρν. 'Η παράλειψη αὐτή δέν θά ἦταν ἀσυγχώρητη ἄν ἡ μετάφραση ἦταν καλή. Μά κι' ἡ γλῶσσα εἶναι σχολαστική καί οἱ ἀσυνταξίες πολλές: «Πλῆθος ἀπό ἀγριόπαπιες ἔπαιρνεν τό προϊόν των λουτρόν ***ψαρεύοντες*** ἀπό καιροῦ εἰς καιρόν...»κτλ.—«Χριστουγέννων ὥρα» τῆς ***'Ανεμώνης τῶν Βράχων***. Πολύ... καθυστερημένο. — «'Από τά Φαιδρά» τοῦ ***Μπουλούκου***. Ὄχι καί τόσο νόστιμο καί σέ γλῶσσα σχολαστική. Στό ἴδιο χαρτί εἶναι γραμμένο ἕνα Παιδικό Πνεῦμα κι' ἕνα Αἴνιγμα. Τό Παιδικό Πνεῦμα νά τό γράψῃ χώρια καί τό Αἴνιγμα νά τό στείλῃ ὅταν θά προκηρυχθῇ Διαγωνισμός 'Ασκήσεων.— «Μιά σελίδα ἀπ' τή ζωή μου» τῆς ***Τ. Ζ. Ε.*** Πολύ ἐκτενές, γραμμένο σέ ὑπερβολικά λυρικό τόνο. Πολλές φορές ὁ λυρισμός του τό κάνει ἀκατάληπτο.—«Βιβλία» τοῦ ***Βατράχου Νο 20***. Ὡς ἰδέα δέν εἶναι κακό, ἀλλά ὡς ἐκτέλεσις ἔπεσε ἔξω. Ἔχει καί μερικές μεταφορικές ἐκφράσεις πολύ... παρακινδυνευμένες: «Μιά μυρουδιά ἔρχεται ἀπό μέσα μου. Μήπως καί μέσα μου φυτεύθηκαν λουλούδια;» — «Νοικοκυρόπαιδα» τῆς ***Α. Π.*** Νόστιμο, ἀλλά πολύ ἐκτεταμένο καί δέν ἔχει οὔτε μιά παράγραφο χωρισμένη. Ὅλο ἀπό τήν ἀρχή ὡς τό τέλος εἶναι γραμμένο σειρά, κι' ἀπό τό γενικό αὐτό μέτρο δέν ἐξαιροῦνται οὔτε οἱ διάλογοι. Νά ξαναγραφῇ πολύ συντομώτερο καί νά χωρισθῇ σέ παραγράφους.—Θά ἐξακολουθήσω.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δέν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἄν δέν συνοδεύεται ἀπό τό δικαίωμα, δρ. 10.— Τά ἐγκρινόμενα ἤ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τήν 30 Νοεμβρίου 1932. Ὅσα συνοδεύονται ἀπό Α, ἀνήκουν σέ ἀγόρια καί ὅσα ἀπό Κ, σέ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Παπαρούνα, κ. (ΕΠ). 'Αετιδεύς, ἀ. (ΛΧ). Βάτραχος Νο 1, κ. (Συλ. Βατρ.) Βάτραχος Νο 2, κ. (Συλ. Βατρ.). Βάτραχος Νο 3, κ. (Συλ. Βατρ.). Βάτραχος Νο 4, ἀ. (Συλ. Βατρ.) Βάτραχος Νο 5, κ. (Συλ. Βατρ.). Βάτραχος Νο 6, κ. (Συλ.Βατρ.). Βάτραχος Νο 7, ἀ. (Συλ. Βατρ.). Βάτραχος Νο 8, κ. (Συλ. Βατρ.). Βάτραχος Νο 9, κ. (Συλ. Βατρ.). Βάτραχος Νο 10, ἀ. (Συλ. Βατρ.). Δάκρυ τῆς Μοναξιᾶς, ἀ. (!?!) Ἄδωνος, ἀ. («!!!»). Βίλλυ Φρίτς, ἀ. («!!!»). Νέα Κράνη, κ. (ΑΚ).

'Ανανεώσεις Ψευδωνύμων: Ζουλέϊκα, κ. Μάγισσα, κ.

'Η Διάπλασις ἀσπάζεται τούς φίλους της: ***Κυρἀν τῆς Θάλασσας*** (ὁ κ. Ξ. ἔλαβε τό γράμμα σου μέ τίς ἐντυπώσεις σου ἀπό τή δεξίωση, καί συγκινήθηκε βαθιά' σέ βεβαιώνει ὅμως, ὅτι ὅσο «ἐπίσημο» κι' ἄν τόν εἶδες στήν 'Ακαδημία—τόσο πού φοβήθηκες πώς... τόν ἔχασες — εἶναι πάντα ὅπως τόν βλέπεις στό γραφεῖο του') ***Λέσβιον*** (ἆ, μπά! τί ἔκαμες γιά νά θυμώσω; ἔλαβα τά κομμάτια ἀλλά γιατί δυό; μόνο ἕνα εἶχες τό δικαίωμα νά στείλῃς' καί γιά τό ἕνα μόνο θά σοῦ πῶ, ἅμα ἔλθῃ ἡ σειρά του. νά τό διαβάσω') ***Θέμιν*** (χαίρω πού σέ ἄφησε ὁ παράλογος αὐτός φόβος' ὁ κ. Ξ. σ' εὐχαριστεῖ πολύ') ***Πίκμαν*** (ἔλαβα, ὡραιότατο, εὐχαριστῶ') ***Μίκυ-Μάους*** (ἔστειλα ἡ ἀπάντησή σου δεκτή') ***Γλυκειά Βολιωτοπούλα*** (ἔστειλα 14 τετράδια' χαίρω πού ἔγινες καλά' ἀσπάζομαι καί τό μικρό ἀδελφό') ***Αἰντάν*** (τά ἔλαβα ὅλα, ἔστειλα' ἄσπρο καί δυσανάγνωστο τό γράμμα σου, ὡραῖο ὅμως') ***Δυσεύρετην Χαράν*** (ἔστειλα 20 τετράδια' λυπήθηκα πολύ γι' αὐτό, ἀλλά τί νά γίνῃ! ἐλπίζω στό μέλλον, κι' σ' εὐχαριστῶ πού δέν παύεις νά μαγαπᾷς καί νά μέ διαδίδῃς) ***Κραυγήν Νίκης*** (ἔστειλα' μπορεῖς βέβαια νά μοῦ ξαναγράψῃς καί πρίν ἀπαντήσω σ' ἕνα προηγούμενο γράμμα σου' ἡ ***Ε.Κ.*** εἶναι ἀκόμα') ***'Ανθισμένην 'Αμυγδαλιάν*** (ἔστειλα' χαίρω πού πῆγαν καλά οἱ διαγωνισμοί') ***'Ανέσπερην Εὐτυχίαν*** (ἄχ, καί σύ δυσανάγνωστη! γράφε μου, σέ παρακαλῶ, μέ πιό ζωηρό μελάνι καί κάνε λίγο μεγαλύτερα γράμματα! ὡστόσο σ' εὐχαριστῶ γιά τά καλά λόγια' κι' ὁ κ. Ξ. ἐπίσης, πού τοῦ διάβασα ὅσα γράφεις') ***'Ιππότην Λόγγην*** (δέν ἤξερα πώς γράφεις καί σερβικά' σέ συγχαίρω γι' αὐτή τήν ἐπιτυχία, καί εἰς ἀνώτερα! ὁ 'Ανανίας εἶναι καλά κι' ἑτοιμάζει τήν Κυριακή') ***Κισσόν τῶν Βράχων*** (τίς ἔλαβα, ὁ Διαγωνισμός αὐτός θά προκηρυχθῇ στό πρῶτο φυλλάδιο τοῦ Μαρτίου') ***Κάποιον*** (τίς ἔλαβα, μά δέν εἶναι δημοσιεύσιμες' ἔλα, ἄν θέλῃς, νά σοῦ πῶ') ***'Αγνήν*** (χαίρω πού ἔγραψες καλά στούς διαγωνισμούς' εἶδα κι' ὅσα μοῦ γράφεις γιά τή βιβλιοθήκη τοῦ ***Ὕμνου τῆς 'Ελευθερίας***' νομίζω ὅμως πώς καθένας, σιγά-σιγά, μπορεῖ νἀποκτήσῃ μιά τέτοια. ἔστω καί μικρότερη' μήπως δέν ὑπάρχουν ὅλοι οἱ παλιοί

μου τόμοι ;) *'Ονειροπλέχτραν* (μά κι' ἐδῶ εἴχαμε πολὺ δυνατὰ κρύα, κι' ἀκόμα δὲν διορθώθηκε πολὺ ὁ καιρός· λυποῦμαι ποὺ στὸ σχολεῖο σὲ παίρνουν γι' ἄτακτη, ἐνῶ δὲν εἶσαι· τί τοὺς κάνει ἄραγε νὰ σὲ παρεξηγοῦν ; ἂς εἶναι, ἐλπίζω γρήγορα νὰ ἰδοῦν τὴν ἀλήθεια· ὁ βαθμός σου πολὺ καλός, μπράβο !) *Χρυσάνθεμο* (σὲ συγχαίρω γιὰ τὴν ἐπιτυχία σου στοὺς διαγωνισμούς· μὰ ἤταν δυνατό ; . .) *Νικηφόρον Οὐρανόν* (ἔ, δὲν πειράζει· ἀφοῦ σοῦ τὰ εἶπε ὁ θεῖος, ἤταν σὰ νὰ πῆγες· ὁ κ. Ξ. σ' εὐχαριστεῖ πολύ·) *Παπαρούναν* (αὐτὸ σοῦ ἐνέκρινα καὶ χαίρω πολύ· ἔστειλα·) *'Ανίκητον Πολεμιστὴν* (θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του καὶ θὰ σοῦ πῶ· κοίταξα ὅμως «μὴν τρελλαθῇς ἀπὸ τὴ χαρὰ σου» ἂν τυχὸν σοῦ τὸ ἐγκρίνω ! . .) *Ριγολέττον* (εὐχαριστῶ καὶ πάλι· πραγματικῶς, εἶμαι τὰ ἀρχαιότερα περιοδικὸ σ' ὅλα τὰ Βαλκάνια· τὴν πρόταση ἐκείνη μόνο μὲ Μ. 'Αγγελία μπορεῖς νὰ τὴν κάνῃς·) *Γιαννάκην Μ. Κάμφοναν* (ἔκαμες καλά, γιατί, ἀπὸ τὸ γράμμα σου, δὲν βλέπω νὰ εἶσαι μικρός· 'Οδηγὸν ἔστειλα·) *"Αθων* (περίμενε λοιπόν, θὰ σοῦ πῶ ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρά του νὰ τὸ διαβάσω·) *Δεῦγούλαν* (ναί, ποῦ ξέρεις ; ἄφησε νὰ τὸ διαβάσω· πάντως ἔκαμες πολὺ καλὰ ποὺ ἀποφάσισες νὰ στέλνῃς· μαθαίνει κανεὶς κολύμπι ἂν δὲν μπῇ στὸ νερό ;) *Δικέφαλον 'Αετὸν* (ἔστειλα 10 τετράδια·) *Παντελῆν Ν. Μωραΐτην* (ἔχεις δίκιο· τώρα βλέπω ὅτι τὰ σχήματα αὐτὰ εἶναι τόσο ἁπλά, ὥστε μποροῦν νὰ γίνουν καὶ στὸ τυπογραφεῖο μὲ γραμμίτσες· ἀλλὰ οἱ 'Ασκήσεις δημοσιεύονται κατόπι Διαγωνισμοῦ· καὶ μεθαύριο ποὺ θὰ δημοσιευθῇ ἡ προκήρυξή του, θὰ μάθῃς τοὺς ὅρους καὶ θὰ συμμορφωθῇς· τότε θὰ μοῦ ξαναστείλῃς αὐτὴ τὴν "Ασκηση μαζὶ μὲ ἄλλες ποὺ θὰ κάμῃς, γιατὶ ἔτσι μόνο μπορεῖ νὰ δημοσιευθῇ· ὅλες αὐτὲς οἱ 'Ασκήσεις ποὺ βλέπεις νὰ δημοσιεύω τώρα, εἶναι ἀπὸ Συλλογὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν γιὰ τὸν προηγούμενο Διαγωνισμό·) *'Ονειροπόλον 'Ελληνοπούλαν* (τὰ ἔλαβα ὅλα, περίμενε μετὰ τοὺς διαγωνισμοὺς νὰ μοῦ ξαναγράψῃς, γιὰ νὰ μάθω καὶ τὸ ἀποτέλεσμα· διαβιβάζω τὰ συγχαρητήριά σου στὴ *Ρέμβη* καὶ στὴ *Ρωμαντικὴ Βοσκοπούλα* γιὰ τὰ κομμάτια του·) *Μηλολόνθην* (δὲν εἶναι μόνο γιατὶ μιλῶ τὴ γλῶσσα τῆς καρδιάς· εἶναι ἀκόμα γιατὶ τάλλα, τὰ πολυσέλιδα, γιὰ νὰ γεμίζουν, βάζουν ὅτι φτάσουν·) *Λόρδον Βύρωνα* (ἔστειλα 6 τετράδια·) *Γαρδένιαν, Οὐράνιο Τόξο, Σπασμένην Λύραν, Δώραν "Ανθη* κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *15 Φεβρουαρίου*, θὰπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 257ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 20 Ἀπριλίου.

147. Δεξίγριφος

Μιὰ πρόθεση δισύλλαβη,
Δυὸ ὅμοια μέσ' στὴ μέση,
Στὸ τέλος μετοχή.

Κι' ἕνας ψηλὰ στὸν "Ολυμπο
Λαμπρὴ νὰ πάρῃ θέση,
Θάνέβῃ στὴ στιγμή.

'Εντελβαΐς

148. Στοιχειόγριφος

Δύναμη πιὰ δὲν εἶχα
Νὰ κάμω βῆμα οὔτ' ἕνα . . .
Μὰ ζώστηκα ἕνα γράμμα
—Αὐτὰ συνηθισμένα —
Κι' ἔγινα εὐθὺς κακοῦργος !
'Αλήθεια δὲν φονεύω,
Μ' ἀκολουθῶ, τὸ θῦμα
Καὶ τὸ παραμονεύω . . .

'Αμαρυλλὶς

149. Μεταγραμματισμὸς

Αὐτοῦ τοῦ ὅπλου ἀλλάζω
Μονάχα τὸ λαιμό,
Καὶ πόλη παρουσιάζω
Σ' ἑλληνικὸ νομό.

Φρύνη

150. 'Αναγραμματισμὸς

Σ' ὄργανο προσθέτεις σίγμα,
Τοῦ κουνᾶς τἄλλα στοιχεῖα
Καὶ στὴν τσέπη σου τὸ βάζεις
Καὶ τὸ βγάζεις . . . μ' εὐκολία.

Γιγαντιαῖος Νάνος

151. 'Αστὴρ

* * *
* * *
* * *
* * * A * * * *
* * *
* * *
* * *

'Οριζοντίως, κράτος τῆς 'Αμερικῆς· καθέτως, πέρσης στρατηγός· διαγωνίως, προφήτης καὶ ὥρα τοῦ ἡμερονυκτίου.

Χὸρ-Χὸρ 'Αγὰς

152. Κρυπτογραφικὸν

1 2 3 4 1 5 6 = 'Αρχαῖος ἱστορικὸς
2 1 1 4 3 5 6 = Κάτοικος ἅλλ. χώρας
3 2 1 5 4 3 4 2 = 'Απαραίτητον
4 3 1 4 6 = Ζῶον
5 3 1 2 3 4 6 = 'Αριθμητικὸν
6 4 2 1 4 6 1 2 = Πόλις

Σαπουνόφουσκα

153-157. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν, ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ, ἄλλαι τόσαι λέξεις :

Μῆλος, τῆξις, ἀμήν, τέρμα, μῆκος.

'Ατταβύριος

158. 'Ακροστιχὶς ἐξ ἐλλιποσυμφώνων μετὰ φωνηεντολίπου

αη = ἐπίρρημα.
αη = νόμισμα.
αη = ἰχθύς.
αη = κατοικίδιον
αη = μέρος τοῦ ναοῦ.

Τάρχικὰ τῶν λέξεων τούτων ἀποτελοῦν φωνηεντόλιπον τύπον :

* * * * * *

τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις.

(Νέον εἶδος) 'Ερείκη

159. Μικτὸν

αἀω - μ - κμν

Γλυκειὰ Πατρίδη

160. Γρῖφος

λιν
βο
μ'

Μέσχα Κ. Μανούσου

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. 'Ασκήσεων τοῦ φύλλου 49

662. Καμέλια (κά, μέλι, α.) — 663. Μαιῶτις (μὲ ὅ,τι σ . . .) — 664. Σκόμβρος-ὄμβρος. — 665. Γαληνὸς-λάγηνος, — 666. 'Η 'Αλγερία, τὸ 'Αλγέριον. —

667. ΚΑΜΕΛΙΑ
Α Α Α Α
ΜΑΛΑΚΚΑ
Ε Α Ω Μ
ΑΛΚΩΝΙΑ
Ι Κ Ι Ν
ΑΛΑΜΑΝΑ

668. ΝΑΡΔΟΣ ("Αρνος, Ρόδος, Δαναός, ὄναρ, Σάρρος.) — 669-673. *ρόγχος, Μόσχα, ἀρχεῖον, ρύγχος, χιτών.* — 674. Κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτέ. ("ΕΤΟς, ΠΑΡνασσός, 'ΑΠΑτούρια, ΓΡΑμμα, 'Ο'Ι'Λεύς, ΛΑΚωνία. — 'Η ἀνάγνωσις τῆς 'Επιγραφῆς κατὰ στίχον ἐκ τῶν κάτω καὶ ἐκ δεξιῶν.) — 675.

Ε Τ Ο
Π Α Ρ
Α Π Α
Γ Ρ Α
Ο Ι Λ
Λ Α Κ

"Εσωσα σ' ὡς ἴσασιν 'Ελλήνων ὅσοι. — 676. *'Από πάνω πετοί, ἀπὸ κάτω πετοί, στὴ μέση μέλι καὶ κεχρί.* Τὸ σῦκο.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα δρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1,50. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλᾶ. Ἡπροπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΑΒ'—139]

Ο *Περσεὺς 'Αθηναῖος* χαιρετᾶ τοὺς φίλους του μὲ τὸ ψευδώνυμό του.

Φτωχὸ Κρινούλι

[ΑΒ'—140]

Ἐπιθυμώντας νἄχω ἕνα ἐνθύμιο ἀπὸ δλες-ὅλα τίς-τὰ Διαπλασοπούλες-α. τίς-τὰ παρακαλῶ νὰ μοῦ στεῖλουν τὰ Μ. Μυστικά τους στὴ Δ/ση : Κρ. Παναγόπουλον, Λασκάρεως 26, 'Αθῆναι.

'Ιδιαιτέρως παρακαλῶ τίς-τὰ μεγάλες-μεγάλα Διαπλασοποῦλες-α νὰ θεωρήσουν αὐτὴ τὴν παράκλησή μου ὡς ἀπευθυνομένην *ἀτομικῶς* στὴ-στὸ καθεμιά-καθένα.

ΚΑΠΟΙΟΣ

[ΑΒ'—141]

Υποστηρίξατε ὅλοι τὸ **ΚΡΗΤΙΚΟ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙ** στὸ δημοψήφισμα.

Δικέφαλος 'Αετὸς

[ΑΒ'—142]

Λ*υσόχαρτο, 'Ατρόμητη Κυπριοπούλα, 'Υβόντη*, ἔστειλα τετραδιάκια· γιατὶ δὲν ἀπαντᾶτε ;

"Οσα διαπλασόπουλα ἔχουν τὴν εὐχαρίστησι νὰ μοῦ στεῖλουν Μ. Μυστικὰ ἂς στεῖλουν στὴ Δ/σι: Νομαρχίαν, Λάρισαν, διά :

"Ελντα

[ΑΒ'—143]

ΧΩΡΙΣ ΦΤΕΡΑ στὸ Δημοψήφισμα. Διαπλασόκοσμε, νὰ περιμένω ;

[ΑΒ'—144]

Κ*ρητικόπουλα*, ψηφίστε φανατικὰ τὸ ὑπέροχον καὶ ποιητικώτερον ψευδώνυμο ΚΡΗΤΙΚΟ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙ.

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879 — 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς : 7ος, 14ος, καὶ 18ος. "Εκαστος τόμος δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν καὶ δρχ. *35* διὰ τὸ 'Εξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—1931), ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 38 ἐν ὅλῳ. 'Εκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Οἱ δὲ *Τόμοι τοῦ 1929, 1930 καὶ 1931* τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *110* καὶ ραμμένος δρ. *115*.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς : Διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ 'Εξωτερικὸν δρχ. *23* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, 'Αθῆναι